

Vejledning til uddannelsesinstitutioner

Vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser

10. marts 2010

Forord

Undervisningsministeriet udgav i forbindelse med AMU-lovens vedtagelse i 2003 ”Vejledning om fælles kompetencebeskrivelser, arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser” (2004) med en samlet introduktion til det nye AMU-koncept. Vejledningens målgruppe var efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner.

I denne reviderede og omskrevne vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser opsamles erfaringerne og lovændringer vedrørende AMU-konceptet, herunder indholdet af administrative skrivelser og præciseringer af konceptet, som Undervisningsministeriet har udsendt i de forløbne år.

Vejledningen er målrettet offentlige og private uddannelsesinstitutioner, der er godkendte til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelse. Der vil blive udarbejdet en tilsvarende vejledning rettet mod efteruddannelsesudvalg. Vejledningerne kan findes på uddannelsesadministration.dk under opslaget ”vejledninger”.

Tilsammen beskriver vejledningerne den samlede proces fra uddannelsesudvikling til gennemført og evalueret arbejdsmarkedsuddannelse og arbejdsdelingen mellem efteruddannelsesudvalg, uddannelsesinstitutioner og Undervisningsministeriet.

En kommende ”opslagsbog” vil indeholde baggrundsforklaringer og uddybninger af udvalgte regler og begreber mv. Opslagsbogen målrettes såvel efteruddannelsesudvalg som uddannelsesinstitutioner.

Indhold

Forord.....	2
Kapitel 1. Vejledningens formål og indhold.....	5
Kapitel 2. Uddannelsesinstitutionernes hovedopgaver i forhold til arbejdsmarkedsuddannelse (AMU)..	7
AMU-udviklingsmålgruppens kompetenceudvikling.....	7
Samarbejde mellem Undervisningsministeriet, arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutionerne	8
Fælles kompetencebeskrivelser som beskrivelsessystem.....	8
Om jobområder og tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer	9
Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB.....	10
Flygtning og indvandrere (F/I).....	11
Individuel kompetencevurdering (IKV).....	11
Tilrettelæggelse af strukturer og forløb	11
Uddannelsesinstitutionernes programansvar	12
Nul-tolerancepolitik.....	13
Kapitel 3. Uddannelsesinstitutionernes ansvar i forhold til udbudsgodkendelse til FKB	15
Godkendelse til udbud af FKB	16
Udbudsgodkendelsens systematik og indhold.....	17
VEU-centre	19
VEU-centrenes opgaver	19
Samarbejdsrelationer: Udlagt undervisning og udlicitering.....	20
Udlagt undervisning – ansvar og kvalitetssikring i forhold til udbudspligten.....	21
Udlicitering – ansvar og kvalitetssikring i forhold til udbudspligten.	22
Opretholdelse og ophør af udbud	23
Uddannelsesinstitutionens ansvar for udvikling af et voksenpædagogisk, fagligt miljø	24
Lærerkvalifikationer og ansættelsesforhold.....	24
Undervisningsmateriale og udstyr	25
Specialpædagogisk støtte	25
Kapitel 4. Ansvar i forhold til udbud og gennemførelse af den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse	27
Om uddannelsesinstitutionernes markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelser.....	28
Deltagerbetaling og prisfastsættelse.....	30
Tillæg for særlig tilrettelæggelse	30
IDV	31
Tillægspris for hold med færre kursister end det annoncerede minimumstal.....	31
Afmeldegebyr	31
Adgang, optag, visitation og tilmelding til AMU	31
Om tilrettelæggelse af arbejdsmarkedsuddannelserne med udgangspunkt i den handlingsorienterede målformulering – vejen ad hvilken.	32
Enkeltfag i FKB.....	33
Normeret/vejledende max. varighed.....	33
Screening af basale færdigheder.....	34
Tilrettelæggelse af særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere	34
Bedømmelse og bevis.....	35
Evaluerings og kvalitetssikring - afrapportering til viskvalitet.....	35
Aktivitets- og tilskudsindberetning til Undervisningsministeriet	36
Samlet oversigt over hvem der kan varetage de konkrete opgaver i forbindelse med administration og gennemførelse af konkrete AMU-forløb.	36
Oversigt over opgaver i forbindelse med AMU, der kan udlægges eller udliciteres.....	37

Tjekliste til den godkendte uddannelsesinstitutionens tilsyn med udlagt undervisning	38
Tjekliste til den godkendte institutions tilsyn med udliciteret undervisning.....	39
Kapitel 5. Oversigt over lovgrundlaget.....	40
Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.	40
Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.	41
Deltagervilkår/VEU-godtgørelse mv.....	41

Kapitel 1. Vejledningens formål og indhold

Denne vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelse retter sig mod ledere og lærere på de offentlige og private uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser. Vejledningen har til formål at bidrage til, at der på institutionerne kan være et fælles grundlag for de strategiske beslutninger om AMU-indsatsen og for selve undervisningens gennemførelse.

Arbejdsmarkedsuddannelser udvikles og beskrives af efteruddannelsesudvalg og godkendes af Undervisningsministeriet, når der konstateres et udækket behov for kvalificeringsmuligheder inden for ufaglærte eller faglærtes jobområder.

Hver arbejdsmarkedsuddannelse udvikles inden for en faglig ramme i en fælles kompetencebeskrivelse, som ligeledes afgør, hvilke institutioner der får godkendelse til udbud af uddannelsen. Hver arbejdsmarkedsuddannelse har desuden en økonomisk ramme med et taxametertilskud og en deltagerbetaling.

For at sikre at arbejdsmarkedsuddannelserne bliver udbudt til medarbejdere og virksomheder, der har behov for de pågældende kompetencer, følger der med godkendelsen til udbud en forpligtelse til at markedsføre og afholde arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB inden for det geografiske område, godkendelsen til udbud dækker.

Inden for disse rammer og inden for lovens formål er det den enkelte institutions forpligtelse at omsætte de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser til undervisning, som er aktuel og relevant i forhold til medarbejdernes og virksomhedernes behov. Institutionerne skal således træffe beslutning om lærernes kompetencer i forhold til de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser, om undervisningsmateriale, undervisningens udstyr og om hvilken afholdelsesform, der er mest attraktiv i forhold til medarbejdernes og virksomhedernes behov.

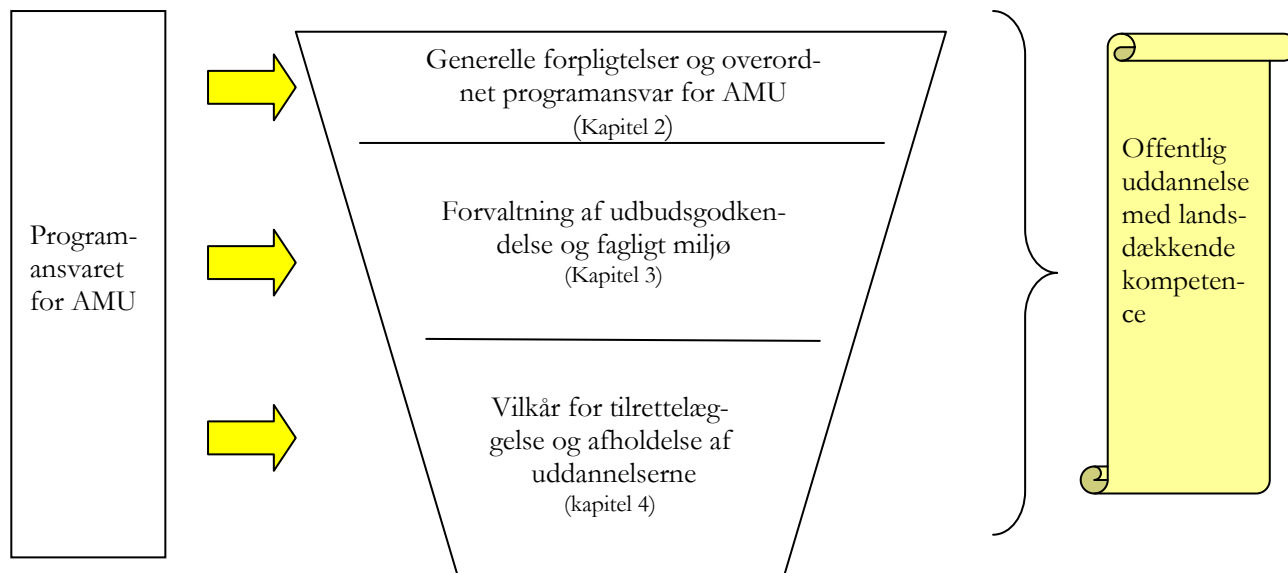
Uddannelsesinstitutionerne har hermed et programansvar i forhold til markedsføringen af uddannelserne og gennemførelsen af den konkrete undervisning. Dette programansvar forudsætter en strategisk satsning for de enkelte uddannelsesinstitutioner.

For at sikre institutionerne lige vilkår og sikkerhed for at den strategiske satsning på AMU også fører til konkret AMU-aktivitet, har Undervisningsministeriet indført et regelsæt omkring udbud, markedsføring og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser. Undervisningsministeriet har ligeledes indført en ”nul-tolerance politik” overfor de institutioner, der ikke overholder regelsættet. Manglende overholdelse af regelsættet vil føre til en sanktion, og i yderste konsekvens vil den pågældende institution miste sin godkendelse til udbud af den fælles kompetencebeskrivelse, som er grundlag for den uddannelsesaktivitet, hvor regelsættet ikke er overholdt.

Uddannelsesinstitutionerne har endvidere selv udarbejdet et Code of Conduct i forhold til deres samarbejde om udbud og markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelser.

Institutionernes samlede programansvar består af en række delelementer, som er sammenfattet i følgende figur, som også illustrerer vejledningens opbygning:

Figur 1: Programansvaret for AMU og vejledningens opbygning.

I vejledningens kapitel 2 præciseres institutionernes overordnede programansvar, formålet med AMU og indholdet i de fælles kompetencebeskrivelser.

I kapitel 3 er udgangspunktet de forpligtelser og muligheder, der knytter sig til en udbudsgodkendelse til en fælles kompetencebeskrivelse. Det drejer sig både om forvaltningen af udbudsgodkendelsen, samarbejdet med de øvrige aktører samt forventninger til det faglige og pædagogiske miljø.

I kapitel 4 sættes der fokus på de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og institutionernes administrative forpligtelser, når de fælles kompetencebeskrivelser skal omsættes til konkret undervisning, og de enkelte opgaver indplaceres i forhold til de særlige muligheder og betingelser, der knytter sig til udlagt og udliciteret undervisning.

I kapitel 5 gives en oversigt over lovgrundlaget for AMU.

Kapitel 2. Uddannelsesinstitutionernes hovedopgaver i forhold til arbejdsmarkedsuddannelse (AMU)

AMU-udviklingsmålgruppens kompetenceudvikling

AMU har til formål at give mulighed for, at ufaglærte og faglærte løbende kan udvikle deres faglige kompetencer i forhold til kravene på arbejdsmarkedet. Ufaglærte og faglærte kaldes også AMU-udviklingsmålgruppen. AMU's centrale funktion er at bidrage til at fastholde og videreudvikle arbejdsstyrkens kompetencer og sikre, at ufaglærte og faglærte er bedst muligt rustet til udfordringerne på nutidens og fremtidens arbejdsmarked.

Konkurrencedygtige private og offentlige virksomheder forudsætter et højt kompetenceniveau blandt medarbejderne. Med AMU stiller samfundet gode muligheder for kompetenceudvikling af medarbejderne til rådighed for dermed at bidrage til fortsat udvikling og vækst - ikke kun i den enkelte virksomhed, men i det danske samfund som helhed. AMU indtager dermed en central placering i forhold til behovet for livslang læring.

Der er fokus på at styrke voksen- og efteruddannelsesindsatsen (VEU) for alle på arbejdsmarkedet, herunder er der særligt fokus på de kortest uddannede. Alle undersøgelser af virksomhedernes forbrug af VEU viser samstemmende, at gruppen af ufaglærte underprioriteres, når virksomhederne lægger planer for uddannelse af deres medarbejdere. Samtidig er ufaglærte og faglærte, som ikke har udviklet deres kompetencer i løbet af deres arbejdsliv, blandt de mest udsatte, når der sker omlægninger i virksomhedernes produktion, eller virksomheder lukker. AMU er et tilbud om kompetenceudvikling til de ufaglærte og faglærte med henblik på at sikre deres fastholdelse på arbejdsmarkedet til gavn for dem selv, deres virksomheder og arbejdspladser og samfundet.

Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. § 1.

Uddannelsesindsatsen har til formål i kombination med beskæftigelse og uddannelse efter anden lovgivning at dække samfundets behov for grundlæggende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer.

Den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse skal

1. bidrage til at vedligeholde, udbygge og forbedre deltagernes kvalifikationer i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov og bidrage til deltagernes videre kompetenceudvikling,
2. medvirke til at afhjælpe omstillings- og tilpasningsproblemer på arbejdsmarkedet i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov på kortere og længere sigt,
3. give voksne muligheder for at forbedre såvel erhvervskompetencen som den personlige kompetence gennem mulighederne for at opnå grundlæggende formel kompetence inden for erhvervsrettet grunduddannelse.

Samarbejde mellem Undervisningsministeriet, arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutionerne

AMU realiseres i et samarbejde mellem Undervisningsministeriet, arbejdsmarkedets parter repræsenteret i efteruddannelsesudvalgene (EUU) og i Rådet for voksen- og efteruddannelse (VEU-rådet) og de uddannelsesinstitutioner, som udbyder AMU. De forskellige roller og opgaver i forhold til AMU er fastsat i lovgivningen¹, men udvikles og udfoldes i det daglige samarbejde.

Fælles kompetencebeskrivelser som beskrivelsessystem

Lovgivningen regulerer samarbejdet omkring et beskrivelsessystem bygget op omkring fælles kompetencebeskrivelser (FKB).

Beskrivelsessystemet har følgende hovedfunktioner:

- At afgrænse og beskrive de områder på AMU-udviklingsmålgruppens arbejdsmarked, hvortil der kan udvikles erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse (AMU)
- At afgrænse og beskrive indholdet i en arbejdsmarkedsuddannelse og/eller prioriterede enkeltfag fra erhvervsrettet grunduddannelse (eud)
- At danne grundlag for Undervisningsministeriets godkendelse af uddannelsesinstitutioner til udbud
- At danne grundlag for institutionernes udbud af arbejdsmarkedsuddannelser/enkeltfag i FKB
- At danne grundlag for institutionernes tilrettelæggelse af AMU-undervisningen og bedømmelse af kursisters målopfyldelse
- At danne grundlag for institutionernes vurdering og anerkendelse af en persons individuelle kompetencer (IKV i AMU)

De fælles kompetencebeskrivelser er tænkt som et fleksibelt og dynamisk tilbud af uddannelser, som hurtigt kan opfange udviklingen på arbejdsmarkedet, og som sikrer det bedst mulige samspil mellem læringsmiljøet i uddannelsesinstitutionen og læringsmiljøet på arbejdspladserne.

De fælles kompetencebeskrivelser består af to hovedelementer: 1) jobområdet med tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer (TAK) og 2) arbejdsmarkedsuddannelser og udvalgte enkeltfag fra erhvervsuddannelserne.

Betegnelsen ”fælles” kompetencebeskrivelser er et udtryk for, at den beskrevne kompetenceudvikling kan opfyldes enten gennem deltagelse i en arbejdsmarkedsuddannelse eller gennem deltagelse i et enkeltfag fra en erhvervsuddannelse, der er optaget i en FKB

Efteruddannelsesudvalgene udvikler løbende nye fælles kompetencebeskrivelser, som godkendes af Undervisningsministeriet efter udtalelse af VEU-rådet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 190 af 18. marts 2008, Bekendtgørelse af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. (AMU-loven) med senere ændringer

¹ Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser (AMU-bekendtgørelsen) med senere ændringer

AMU omfatter aktuelt omkring 130 FKB, som tilsammen har tilkoblet ca. 3000 arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag.

Alle aktuelle oplysninger om FKB og arbejdsmarkedsuddannelser fremgår af sitet Uddannelsesadministration.dk. Institutionerne kan abonnere på den ugentlige rapport fra www.uddannelsesadministration.dk for herigennem løbende at modtage oplysninger om nye FKB og/eller om nye arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB, samt om nedlæggelse af FKB og/eller arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB.

Om jobområder og tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Et jobområde er en beskrivelse af et område på AMU-udviklingsmålgruppens arbejdsmarked. Jobområdet kan omfatte en eller flere brancher. Til jobområdet beskrives et antal tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer (TAK). Efteruddannelsesudvalgene beskriver jobområder og TAK inden for deres respektive uddannelsesområder.

Jobområder skal afspejle udviklingen af arbejdsmarkedets teknologi og organisering, og derfor må efteruddannelsesudvalgene løbende beskrive nye jobområder og nedlægge andre. Beskrivelsen skal favne bredden i jobområdet og være dækkende både for spidsvids virksomheder og for mere traditionelle virksomheder.

Et jobområde er ikke det samme som en erhvervsuddannelsesindgang.

Hvert jobområde beskrives med følgende punkter: Definition af jobområdet, Typiske arbejdspladser inden for jobområdet, Medarbejdernes typiske uddannelses- og erhvervsbaggrund og Arbejdsorganisering på arbejdspladserne inden for jobområdet.

Jobområdets tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer (TAK) er beskrivelsen af kompetencer, som på et samlende niveau er nødvendige for udførelsen af en større del af arbejdet i jobområdet. Kompetencerne kan tage udgangspunkt i jobområdets produktion og ydelser eller i den måde, arbejdet i jobområdet er organiseret. Der kan være tale om kompetencer, der anvendes inden for enkelte funktioner i jobområdet, eller kompetencer, der er mere eller mindre fælles for hele jobområdet.

Et jobområde og dets tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer udgør en ramme inden for hvilken, der kan udvikles og tilkobles arbejdsmarkedsuddannelser og/eller enkeltfag, og inden for hvilken institutionerne kan tilrettelægge og gennemføre arbejdsmarkedsuddannelse. Et jobområde med de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer er derimod ikke en beskrivelse af en uddannelse eller et uddannelsesforløb.

Uddannelsesinstitutioner kan på baggrund af beskrivelsen af de enkelte jobområder planlægge investeringer på området, herunder læreruddannelse eller anskaffelse af udstyr og undervisningsmateriale.

En beskrivelse af et jobområde synliggør, i hvilket omfang kompetencer, som er på spil et sted i jobområdet, kan genbruges andre steder. Beskrivelsen er med til at pege på medarbejdernes muligheder for jobglidning mellem forskellige funktioner og på den kompetenceudvikling/efteruddannelse, der eventuelt er nødvendig i forbindelse hermed.

Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB

En arbejdsmarkedsuddannelse er en beskrivelse af en eller flere job/arbejdsfunktioner, der kan genfindes i et jobområdes arbejdsmarkedsrelevante kompetencer (TAK). Arbejdsmarkedsuddannelser fører til en landsdækkende kompetence. Begrebet landsdækkende kompetence er udtryk for, at en arbejdsmarkedsuddannelse fører til en fælles – landsdækkende – kompetence, som udtrykkes i den centralt godkendte handlingsorienterede målformulering. Undervisningens konkrete indhold kan være forskelligt, men arbejdsmarkedsuddannelsen udbydes, gennemføres og bedømmes i forhold til uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede målformulering, der lægger rammerne for blandt andet valg af undervisningens indhold.

Arbejdsmarkedsuddannelser beskrives af efteruddannelsesudvalg inden for deres respektive FKB's jobområder.

Arbejdsmarkedsuddannelser, der retter sig mod generelle og tværgående kompetencer, der kommer i spil i flere jobområder, udvikles af et efteruddannelsesudvalg eller Undervisningsministeriet. Disse uddannelser administreres i "Fælleskataloget", men kan kobles til relevante jobområder.

Hvis en godkendt uddannelsesinstitution, f.eks. gennem kontakt til medarbejdere eller virksomheder, bliver opmærksom på, at AMU-målgruppen har et behov for erhvervsrettet kompetenceudvikling, som ikke er dækket af en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i FKB, kan institutionen henvende sig til det relevante efteruddannelsesudvalg, som derefter vil tage stilling til, om der er baggrund for at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse på området.

Handlingsorienteret målformulering

En arbejdsmarkedsuddannelse beskrives med en handlingsorienteret målformulering, som afgrænser den job-/arbejdsfunktion, som uddannelsen skal kompetenceudvikle til. Den handlingsorienterede målformulering kan endvidere indeholde forhold og perspektiver, som er en forudsætning for udøvelsen af job-/arbejdsfunktionen, hvis efteruddannelsesudvalget vurderer, at der er et behov for at skærpe opmærksomheden herpå. Som udgangspunkt overlades det dog til den uddannelsesinstitution, der gennemfører undervisningen, at vurdere, hvilke forhold og perspektiver der skal vægtes i forhold til undervisningen på det enkelte hold.

Det er institutionernes ansvar at vælge den mest relevante afholdelse og tilrettelæggelse i forhold til et givent udbud. Derfor indeholder handlingsorienterede målformuleringer ikke anvisninger på undervisningens afholdelse og tilrettelæggelse.

Den handlingsorienterede målformulering beskriver normalt ikke, hvilket niveau en job-/arbejdsfunktion skal udføres på. Uddannelsesinstitutionen vurderer i forbindelse med den konkrete undervisning, på hvilket niveau de enkelte kursister kan opnå kompetencer i forhold til en job-/arbejdsfunktion.

Undervisningen i en arbejdsmarkedsuddannelse kan omfatte teoretisk viden og/eller holdninger til udførelsen af funktionen (fagligt-metodiske kvalifikationer), som er en forudsætning for udførelsen af funktionen, men som ikke nævnes i den handlingsorienterede målformulering, da disse forudsætninger opfattes som en naturlig del af jobfunktionen. I det omfang kursisterne ikke mestrer forudsætningerne inden deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelsen, er det en del af uddannelsesinstitutionens opgave at tilrettelægge undervisningen, således at den nødvendige teoretiske viden og de nødvendige faglige metodiske kvalifikationer kan opnås gennem undervisningen.

Hvis institutionen er usikker på hvilke forhold og perspektiver, der skal inddrages i undervisningen, hvilket niveau der sigtes til med en handlingsorienteret målformulering eller om funktionen skal udføres af faglærte eller ufaglærte medarbejdere, kan institutionen i beskrivelsen af jobområde og de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer få afklaret i hvilken sammenhæng, den handlingsorienterede målformulering er tænkt ind.

I den handlingsorienterede målformulering beskrives ikke generelle arbejdsmarkedskompetencer, det vil sige kompetencer, som er en grundforudsætning for at fungere på arbejdsmarkedet, som at kunne møde til tiden, efterkomme en ordre, modtage og give en besked og have de basale skoleforudsætninger. Det forudsættes, at medarbejderne i AMU-udviklingsmålgruppen er i besiddelse af disse kompetencer.

Arbejdsmarkedsuddannelser kan heller ikke rette sig mod medarbejdernes personlighed eller deres psykiske og sociale forhold, hvorfor disse forhold ikke kan beskrives i den handlingsorienterede målformulering.

Flygtning og indvandrere (F/I)

AMU's tilbud til flygtninge og indvandrere giver tosprogede, der ikke har de nødvendige grundlæggende forudsætninger for at deltage i arbejdsmarkedsuddannelse, mulighed for at kvalificere sig. Tilbuddet består dels af arbejdsmarkedsuddannelser målrettet flygtninge og indvandrere, f.eks. i dansk som andet sprog, og dels i muligheden for at den enkelte udbyder af arbejdsmarkedsuddannelse fleksibelt kan tilrettelægge særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere. De særlige uddannelsesforløb kan efter nærmere retningslinjer frit kombineres af arbejdsmarkedsuddannelser, herunder arbejdsmarkedsuddannelser målrettet flygtninge og indvandrere, enkeltfag i FKB og eventuelt praktik efter behov.²

Individuel kompetencevurdering (IKV)

IKV-programmet giver den enkelte IKV-deltager mulighed for at få vurderet og anerkendt sine realkompetencer - uanset hvor og hvordan de er erhvervet. De kompetencer, som en IKV-deltager kan få vurderet og anerkendt ved at gennemføre IKV, svarer til de kompetencer, som beskrives i de centralt godkendte mål for arbejdsmarkedsuddannelser eller for enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse. Formålet med IKV er at undgå, at en person bruger tid på at uddanne sig i noget hun/han kan og ved i forvejen i stedet for at bruge tid på at bygge videre på det lærte og lære nyt. Uddannelsesinstitutionen udsteder uddannelsesbevis og/eller kompetencebevis til deltageren for deltagerens anerkendte kompetencer samt med afsæt heri en individuel AMU-uddannelsesplan.³

Tilrettelæggelse af strukturer og forløb

Hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse fører til en afsluttet kompetence i forhold til den beskrevne job/arbejdsfunktion. For at give muligheder for kompetenceudvikling til en bredere jobfunktion kan efteruddannelsesudvalg sammensætte flere arbejdsmarkedsuddannelser til en struktur. Strukturer kan for nogle medarbejdergrupper være et tilbud om grundlæggende kvalificering, som kan medvirke til at sikre deres tilknytning til arbejdsmarkedet.

² Jf. Vejledning nr. 9216 af 29. april 2004 til AMU's program for flygtninge og indvandrere og Håndbog i AMU's tilbud for flygtninge og indvandrere. Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 16, 2006.

³ Jf. Håndbog om individuel kompetencevurdering i AMU – realkompetencevurdering inden for arbejdsmarkedsuddannelserne. Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 1, 2008.

Et efteruddannelsesudvalg kan ligeledes beskrive en uddannelsesstruktur inden for et jobområde i de tilfælde, hvor den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse ikke i sig selv opfylder behovet for fagrettet efteruddannelse i forhold til en given arbejdsfunktion, men hvor behovet kan dækkes ved, at en række arbejdsmarkedsuddannelser indgår i en uddannelsesstruktur, eventuelt med et slutmål. Et ”slutmål” vil sige, at en række arbejdsmarkedsuddannelser i en struktur tilsammen giver en kompetence, som ligger ud over de kompetencer, der opnås gennem de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser. Der kan ligeledes beskrives strukturer, som kan føre frem til en certificering eller en kontraktuddannelse. Og endelig kan en struktur tydeliggøre meritmulighederne og eventuelt føre frem til en afsluttende uddannelse og prøve i eud.

Meritvurdering af arbejdsmarkedsuddannelser i forhold til erhvervsuddannelserne foretages af de faglige udvalg inden for erhvervsuddannelserne.

Institutionerne kan med de arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, de er godkendte til at udbyde, frit sammensætte forløb af flere uddannelser, der ligeledes fører til en bredere jobfunktion, som efterspørges af det lokale arbejdsmarked. Undervisningsministeriet ser gerne, at institutionerne i forbindelse med markedsføringen af uddannelsesforløb tydeliggør mulighederne for at opnå samlede kompetencer på arbejdsmarkedet.

Både de strukturer, som er udviklet af efteruddannelsesudvalg, og de forløb, som institutionerne selv vælger, kan med fordel anvendes til at gennemføre IKV i forhold til flere uddannelser ad gangen.

Når uddannelsesinstitutioner sammensætter uddannelser til forløb, eller når uddannelsesinstitutioner gennemfører arbejdsmarkedsuddannelser i en struktur udviklet af efteruddannelsesudvalget, skal hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse markedsføres med titel og kode. Endvidere skal kursisterne bedømmes, og der skal gives uddannelsesbevis for hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse. Det samme gælder, når strukturer og forløb anvendes som udgangspunkt for gennemførelse af IKV.

Uddannelsesinstitutionernes programansvar

Det overordnede programansvar følger af Undervisningsministeriets godkendelse til udbud af AMU og vedrører således såvel offentlige som private uddannelsesinstitutioner.⁴

En uddannelsesinstitution er forpligtet til at forvalte sin udbudsret og -pligt i tæt samspil med de øvrige aktører, det vil sige øvrige godkendte AMU-institutioner, VEU-centre, efteruddannelsesudvalg, lokale uddannelsesudvalg og Undervisningsministeriet.

Summen af forpligtelser og overordnede ansvar omtales i det følgende som **programansvar**. Det samlede programansvar sikrer, at AMU fremstår som et velkendt kvalitetsmærke/brand, som betyder, at der er sikkerhed for, at kursisterne erhverver en landsdækkende kompetence i AMU. Hermed adskiller AMU sig fra uregulerede efteruddannelsesstilbud i privat regi.

AMU-konceptet indeholder med de fælles kompetencebeskrivelser og tilkoblede arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag mange muligheder for tilpasning i forhold til virksomhedernes aktuelle kompetenceudviklingsbehov. For at sikre bevarelsen af disse frihedsgrader er det afgørende, at AMU-konceptet fremstår klart og entydigt for omverdenen, og at man kan regne med opnåelsen af en lands-

⁴ I det følgende dækker begrebet ”godkendt uddannelsesinstitution” såvel offentlige udbydere som private udbydere, der har fået Undervisningsministeriets godkendelse til at udbyde AMU.

dækkende kompetence. Det er derfor afgørende, at institutionerne er loyale i forhold til programansvaret, og at konceptet forvaltes og udfoldes inden for spillereglerne. I den forbindelse kan institutioner således ikke binde sig til en virksomheds konkrete gennemførelsesønsker, hvis disse kommer i strid med reglerne og indebærer mulighed for erstatningsansvar.

Inden for det overordnede programansvar kan kravene sammenfattes således:

Uddannelsesinstitutionen skal bidrage til at videreudvikle AMU-systemets indhold og kvalitet i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov gennem prioritering af AMU ledelsesmæssigt, organisatorisk og strategisk på institutionen, gennem udvikling af sit uddannelsesudbud og gennem samarbejde med Undervisningsministeriet og efteruddannelsesudvalgene om forsøgs- og udviklingsprojekter, særlige indsatsområder, ad hoc udviklingsgrupper m.v.

- Uddannelsesinstitutionen skal sikre et fagligt og pædagogisk lærermiljø omkring AMU og en grundstamme af fast ansatte/tilknyttede lærere, som opfylder kravene til faglige og pædagogiske kvalifikationer
- Uddannelsesinstitutionen skal sikre et voksenpædagogisk miljø for kursisterne. Det vil sige et undervisningsmiljø, som tager udgangspunkt i, at kursisterne er voksne, og i undervisningen inddrager voksnes særlige læringsforudsætninger, herunder erfaringer fra arbejdslivet.
- Uddannelsesinstitutionen skal indgå i et VEU-center og skal samarbejde med øvrige institutioner om at dække uddannelsesbehovet inden for den/de FKB'er, institutionen er godkendt til.
- Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at AMU-aktiviteten udbydes og tilrettelægges inden for de til enhver tid gældende regler og rammer.
- Uddannelsesinstitutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse skal nedsætte lokale uddannelsesudvalg efter drøftelse med de relevante efteruddannelsesudvalg.

Ud over det overordnede programansvar knytter der sig en række konkrete forpligtelser til samarbejdet med øvrige institutioner og til administrationen af området, som gennemgås nærmere i kapitel 3 og 4. Summen af disse forpligtelser er i høj grad med til at ”tegne AMU’s ansigt” i forhold til virksomheder og medarbejdere, og det er derfor afgørende, at disse forpligtelser respekteres af den enkelte institution.

Nul-tolerancepolitik

Undervisningsministeriet fører tilsyn med uddannelsesinstitutionerne vedrørende udbud og gennemførelse af AMU.

Det sker dels gennem et løbende tilsyn, der gennemføres efter en i forvejen fastlagt plan, dels gennem ad hoc tilsynssager i forhold til enkelte uddannelsesinstitutioners udbud. Tilsynssager rejses for eksempel på baggrund af konkrete klager eller henvendelser over en uddannelsesinstitutionens udbud eller gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser.

I en tilsynssag indhenter ministeriet dokumentation fra uddannelsesinstitutionen vedrørende forhold, der er relevante for den konkrete sag. Det kan for eksempel være dokumentation for markedsføring,

eksempler på undervisningsmaterialer mv., evalueringer i viskvalitet eller udliciteringskontrakter. En tilsynssag kan ende med en sanktion.

Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. § 17 stk. 2

Undervisningsministeren kan efter udtalelse fra VEU-rådet tilbagekalde godkendelse efter § 16 stk. 1, hvis der ikke længere er behov for udbuddet, eller hvis regler om uddannelserne, herunder kvalitetskrav eller påbud om at gennemføre konkrete foranstaltninger til opretholdelse af forsvarlige uddannelses- og undervisningsmæssige forhold ikke overholdes.

Undervisningsministeren kan endvidere tilbagekalde godkendelse efter § 16 stk. 1, hvis en fastsat minimumsaktivitet ikke opretholdes eller udbudsgodkendelsen misligholdes.

I forbindelse med udbudsrunderen i 2009 har ministeriet besluttet en nul-tolerancepolitik over for uddannelsesinstitutioner, der ikke overholder AMU's regelsæt.

Nul-tolerancepolitikken medfører, at der ikke vil blive udbetalt tilskud til en aktivitet, hvor udbud, administration eller afholdelse ikke gennemføres efter reglerne. Samtidig kan der blive tale om, at udbetalt tilskud kræves tilbagebetalt, herunder tilskud til kost og logi. Endvidere kan der blive tale om, at institutionen pålægges at dække udgiften til uberettiget veu-godtgørelse, som kursisten eller dennes virksomhed har modtaget i god tro.

Derudover vil uddannelsesinstitutionens udbudsgodkendelse som hovedregel blive tilbagekaldt, hvis der er tale om regelovertrædelse af større omfang. Det kan for eksempel være tilfældet, hvis der er tale om en uddannelsesaktivitet, der gennemføres ulovligt for et stort antal kursister, hvis samme uddannelsesinstitution overtræder reglerne igen og igen, eller hvis en godkendt institution ikke fører tilsyn med udlagt eller udliciteret undervisning, der gennemføres i strid med reglerne. Undervisningsministeriets tilsyn har altid fokus på den godkendte institution, idet eventuelle udlægninger eller udliciteringer foregår på den godkendte institutions fulde ansvar.

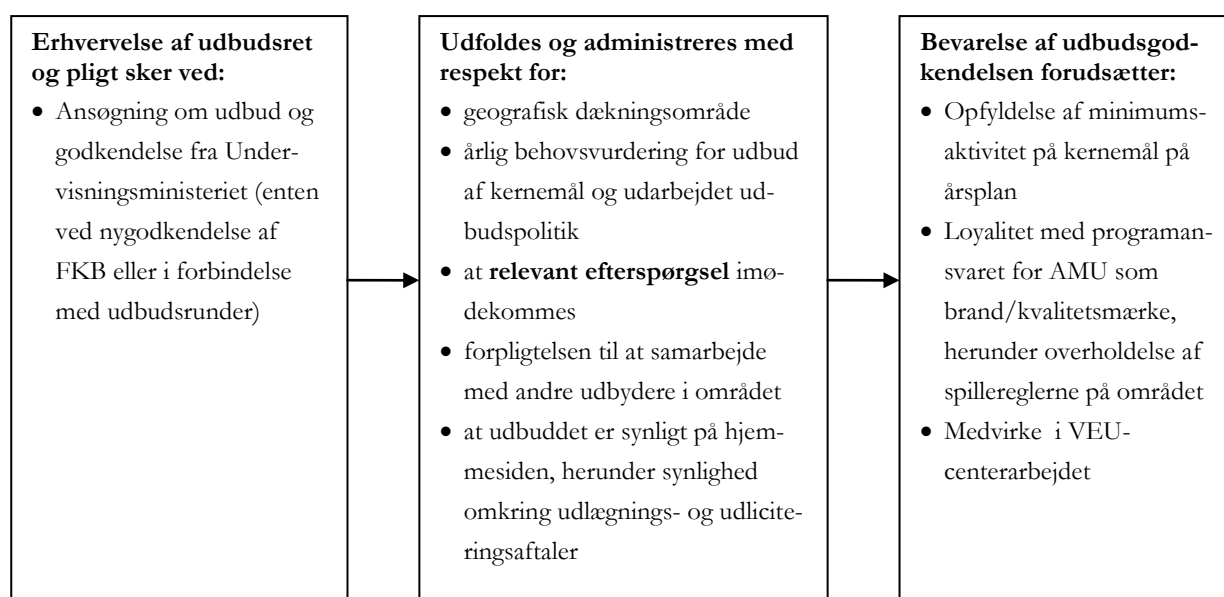
Mindre regelovertrædelser kan medføre, at uddannelsesinstitutionen pålægges indskrænket handlefrihed i relation til udbudsgodkendelsen. Det kan for eksempel betyde, at der kun kan samarbejdes med andre aktører efter konkret godkendelse i Undervisningsministeriet af samarbejdets karakter.

Hvert år udarbejder Undervisningsministeriet en tilsynsberetning, som blandt andet beskriver resultaterne af det gennemførte tilsynsarbejde inden for arbejdsmarkedsuddannelserne. Tilsynsberetningen offentliggøres på ministeriets hjemmeside.

Kapitel 3. Uddannelsesinstitutionernes ansvar i forhold til udbudsgodkendelse til FKB

Uddannelsesinstitutionernes ansvar i forhold til udbudsgodkendelsen vedrører såvel rettigheder som pligter i forhold til udbudsgodkendelsen, som illustreret i nedenstående figur.

Figur 3: Udbudsrettigheder og pligter i forhold til kvalitetsmærket AMU

Udnyttelse af udbudsrettigheder og opfyldelse af de hermed forbundne pligter forudsætter en række overordnede strategiske beslutninger og drøftelser på bestyrelses og ledelsesniveau, som udmøntes og offentliggøres i institutionens **udbudspolitik**. Det er et krav, at institutionen på sin hjemmeside har synliggjort for omverdenen, hvilke fælles kompetencebeskrivelser institutionen er godkendt til, og hvilke uddannelser de dækker. Det skal samtidig anføres, hvordan man vil imødekomme efterspørgslen på området, herunder i hvilket omfang udbudsgodkendelserne forvaltes i samarbejde med øvrige institutioner i området, herunder i relation til VEU-centret. Udbudspolitikken skal indeholde følgende to hovedelementer:

- En politik for, hvordan institutionerne vil afdække de regionale uddannelsesbehov, og for hvordan institutionen vil imødekomme dem inden for rammerne af de budgetmål, der er udmeldt af Undervisningsministeriet.
- En udliciteringspolitik.

Aftaler om såvel udlicitering som udlægning skal synliggøres på uddannelsesinstitutionens hjemmeside.

Det forudsættes, at institutionen inddrager de lokale uddannelsesudvalg i planlægningen og prioriteringen af institutionens udbud og i forbindelse med fastlæggelsen af udbudspolitikken, idet de lokale uddannelsesudvalg har til opgave at rådgive uddannelsesinstitutionerne i spørgsmål, der vedrører de FKB'er, institutionen er godkendt til at udbyde. Videre skal lokale uddannelsesudvalg virke for samarbejde mellem institutionen og det lokale arbejdsmarked. Lokale uddannelsesudvalg kan således give værdifuld rådgivning vedrørende uddannelsesinstitutionens udbud af arbejdsmarkedsuddannelse.

For professionshøjskoler og private udbydere er der ikke krav om at oprette lokale uddannelsesudvalg.

Godkendelse til udbud af FKB

Uddannelsesinstitutioner (private som offentlige) godkendes til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser i henhold til § 16 i AMU-loven.

Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. § 16

§ 16. Undervisningsministeren godkender efter udtalelse fra Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse, hvilke offentlige og private uddannelsesinstitutioner der kan udbyde de arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse. Godkendelsen omfatter samtlige arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i den fælles kompetencebeskrivelse. Undervisningsministeren kan bestemme, at dele af en fælles kompetencebeskrivelse ikke er omfattet af godkendelsen.

Stk. 2. Godkendelsen efter stk. 1 omfatter udbud af særlige forløb for flygtninge og indvandrere efter § 14 og vurdering af basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik efter § 14 a, medmindre undervisningsministeren bestemmer, at godkendelsen ikke skal omfatte disse forløb og vurderinger.

Stk. 3. Udbud af individuel kompetencevurdering efter § 15 følger udbuddet af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse. Undervisningsministeren kan bestemme, at godkendelsen efter stk. 1 ikke skal omfatte udbud af individuel kompetencevurdering.

Stk. 4. Den godkendte udbyder, jf. stk. 1-3, forestår selv undervisningen og aktiviteten. Udbyderen kan dog indgå aftale med en anden godkendt udbyder eller en institution for erhvervsrettet uddannelse, som ikke er godkendt efter stk. 1, om, at denne forestår undervisningen eller aktiviteten for udbyderen, som udlagt undervisning eller aktivitet.

Stk. 5. Uddannelsesinstitutionerne fastsætter antallet af uddannelsespladser ved arbejdsmarkedsuddannelserne, jf. dog bestemmelserne om aktivitetslofter i § 6, stk. 8 og 9, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

For eksisterende, allerede udviklede FKB foretages som hovedregel med nogle års mellemrum en samlet udbudsrunde, hvor samtlige FKB er i spil. Der godkendes dog løbende udbud til nye FKB. Der er i alt ca. 100 offentlige og private uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til at udbyde FKB'erne.

Undervisningsministeriet er tilbageholdende med at give udbudsgodkendelse til eksisterende FKB til nye institutioner mellem udbudsrunderne af hensyn til de allerede godkendte institutioner, som har tilpasset deres administration, understyr, lærerkapacitet mv. på baggrund af det eksisterende udbudsbillede.

De enkelte institutioners godkendelse til udbud fremgår af udbudsbrev til institutionerne og af oversigterne i AU.dk [\[link\]](#).

Ved godkendelsen til AMU-udbud lægger Undervisningsministeriet vægt på

- *Uddannelsesinstitutionens faglighed*: Et højt fagligt niveau opnået ved udbud af AMU, eud eller andre relevante uddannelsesprogrammer samt faglig tyngde inden for AMU, som giver grundlag for videreudvikling af AMU-programmet i forhold til AMU's målgrupper
- *Uddannelsesinstitutionens lærermiljø*: Uddannelsesinstitutionens lærere skal have relevante faglige og pædagogiske kvalifikationer jf. § 13 om lærerkvalifikationer i AMU-bekendtgørelsen⁵. Der skal være en grundstamme af fast ansatte/tilknyttede lærere, som arbejder med AMU, og lærerne skal have et solidt kendskab til voksenpædagogik og erfaring med erhvervsrettet uddannelse.
- *Uddannelsesinstitutionens undervisningsmiljø*: Det vægtes højt, at der er et voksenpædagogisk miljø på uddannelsesinstitutionen.
- *Ledelsens strategiske prioritering af AMU*: AMU skal prioriteres eksplicit i uddannelsesinstitutionens strategi, handlingsplaner m.v.
- *Opsøgende arbejde og vejledning*: Uddannelsesinstitutionen skal være organiseret, så den magter opsøgende arbejde i forhold til især små og mellemstore virksomheder. Institutionen skal have viden om arbejdsmarkedets behov og virksomhedernes efterspørgsel inden for de områder, som institutionens AMU-udbud dækker.
- *Administrative forhold*: Uddannelsesinstitutionen skal have en administration, der kan håndtere bureaukratiet omkring kursister, indberetninger, tilskud mv.

Udbudsgodkendelsens systematik og indhold.

Udbudsrettigheder og -forpligtelser er teknisk defineret i forhold til fælles kompetencebeskrivelser (FKB), **minimums aktivitet for kernemål** samt **geografiske dækningsområder**. Udbudsgodkendelsen omfatter normalt

- udbud af samtlige arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en FKB
- herunder udbud af særlige forløb for flygtninge og indvandrere (F/I)
- vurdering/screening af basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik
- udbud af IKV i forhold til arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB'en.

Kernemål og minimumsaktivitet

Til hver ny FKB skal der udvikles og godkendes en faglig kerne af arbejdsmarkedsuddannelser. Med faglig kerne menes arbejdsmarkedsuddannelser, der giver kompetencer i forhold til produkter og /eller ydelser, der er centrale for jobområdet. Disse arbejdsmarkedsuddannelser kaldes kernemål, og den pågældende FKB kaldes moder-FKB. Ved godkendelse af en ny FKB skal denne være moder-FKB for så mange kernemål, at der tegner sig et billede af det faglige miljø en uddannelsesinstitution skal besidde for at kunne udbyde uddannelserne inden for FKB'en. Hvis en ny FKB erstatter en tidligere FKB, kan den nye FKB overtage den tidligere FKB's kernemål.

⁵ Bekendtgørelse nr. 45 af 15. januar 2010 om ændring af bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser og om arbejdsmarkedsuddannelser

I Uddannelsesadministration.dk kan der under opslaget ”oversigter” dannes oversigter over, hvilke arbejdsmarkedsuddannelser, der er kernemål i en given FKB⁶.

Minimumsaktiviteten angiver den årlige aktivitet målt på summen af kernemål i FKB’en, som institutionen som udgangspunkt skal gennemføre for at bevare sin udbudsgodkendelse.

Geografisk dækningsområde og udbudspligt

Uddannelsesinstitutionens godkendelse til at udbyde en FKB gives til et bestemt geografisk dækningsområde, som omfatter en eller flere regioner. Med en udbudsret følger en udbudsforpligtelse, og i udbudsforpligtelsen indgår, at den godkendte uddannelsesinstitution skal leve op til de krav om behovsdækning, som er forudsætningen for udbudsgodkendelsen.

Udbudsforpligtelsen indebærer således, at institutionen én gang årligt på en dokumenterbar måde skal undersøge behovet for udbud af de enkelte kernemål i FKB’en med henblik på enten selv at imødekomme efterspørgslen eller indgå i samarbejde med andre institutioner herom.

Inden for en FKB’s geografiske dækningsområde kan den godkendte uddannelsesinstitution frit operere med udbud, markedsføring og gennemførelse af FKB’ens kernemål og forløb, hvor **kernemål kombineres med andre arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB.**

Udbud, markedsføring og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser, der **ikke er kernemål i den aktuelle FKB**, og udbud af enkeltfag i FKB’en, kan alene ske i den region, hvor uddannelsesinstitutionen har hjemsted, dvs. hovedadresse, medmindre der er tale om forløb, der også omfatter kernemål.

Dog kan den godkendte uddannelsesinstitution gennemføre virksomhedsforlagt undervisning og fjernundervisning uden for FKB’ens dækningsområde på baggrund af et konkret virksomhedsønske.

Opsøgende markedsføring kan ikke finde sted uden for FKB’ens dækningsområde. Ved annoncering i fagblade, dagspresse mv., som distribueres ud over dækningsområdet, skal det oplyses, hvor det udbudte kursus afholdes (inden for dækningsområdet/hjemstedsregionen).

Hvis der er flere udbydere i samme dækningsområde, forudsættes et tæt samarbejde mellem dem og med VEU-centeret med henblik på at sikre imødekommelse af relevant efterspørgsel og udbud af alle arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i den/de FKB’er, institutionerne er godkendt til.

Såfremt en FKB på landsplan har mere end én udbyder, og institutionen ikke kan udbyde hele FKB’en selv, er den forpligtet til at indgå et samarbejde om FKB’en med en anden godkendt uddannelsesinstitution eller privat underleverandør indenfor sit geografiske område. Såfremt der ikke er en anden godkendt institution inden for dette område, kan der samarbejdes med udbydere af FKB’en i andre områder.

Hvis institutionen er eneudbyder af en arbejdsmarkedsuddannelse, og hvis udbudspligten ikke kan opfyldes på anden måde, forventes det, at institutionen imødekommer en eventuelt efterspørgsel inden for en rimelig tidsperiode, uanset om der kan samles et helt hold. Det kan generelt ikke gøres til en betingelse, at afholdelse af en enkelt arbejdsmarkedsuddannelse medfører økonomisk balance. Det kan

⁶ I uddannelsesadministration.dk vælg ”oversigter”, ”FKB med uddannelsesmål i listeform” og sæt flueben ved ”vis moder-FKB sammenhæng”.

derimod forventes, at den samlede AMU-aktivitet over en periode medfører økonomisk balance eller overskud for institutionen.

Virksomheder og enkeltpersoner har frit valg af udbyder

En virksomhed kan altid henvende sig til en godkendt AMU-udbyder i et andet udbudsområde og aftale, at denne gennemfører AMU som virksomhedsforlagt undervisning, eller at kursisterne deltager i undervisningen i udbyderens geografiske dækningsområde. Med virksomhedsforlagt undervisning menes, at undervisningen foregår i lokaler, som den pågældende virksomhed stiller til rådighed. Der skal fortsat være tale om kurser, der er åbne for eventuelle kursister, der ikke er ansat på den pågældende virksomhed.

En uddannelsesinstitution må derimod ikke leje lokale eller lignende uden for eget geografiske dækningsområde (hjemstedsregion ved uddannelser, der ikke er kernemål) med henblik på at gennemføre undervisning der. Ved sådanne tilfælde skal der henvises til de(n) udbyder(e), som er godkendt i det pågældende område.

VEU-centre

Godkendelse til at udbyde AMU forudsætter, at uddannelsesinstitutionen medvirker i det VEU-center, som dækker det geografiske område, hvor uddannelsesinstitutionen har hjemsted. Dette gælder for såvel private som offentlige institutioner.

VEU-centre er udpeget af Undervisningsministeren og etableret på eksisterende uddannelsesinstitutioner, som er godkendt til at udbyde AMU, og som er omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

For hvert VEU-center er der nedsat et centerråd, som omfatter dels medlemmer fra bestyrelsen fra de institutioner, der er godkendt til at udbyde AMU, og endvidere repræsentanter fra lokale VUC's bestyrelser.

Medvirken i VEU-centre indebærer ikke ændringer i forhold til institutionernes godkendelse til at udbyde AMU, og det er således fortsat den institution, der har modtaget godkendelse til udbud, der selv står for aktiviteten og undervisningen.

VEU-centrenes opgaver

VeU-centrene har til formål at skabe større fokus på kvalitet og effekt af den grundlæggende almene og erhvervsrettede voksenuddannelse.

VEU-centre skal således

- Tilbyde medarbejdere og virksomheder rådgivning om, hvordan og hvor de kan få dækket deres uddannelsesbehov. Især er der fokus på at sikre, at nye brugere af AMU og brugere med komplekse uddannelsesbehov kun behøver at henvende sig et sted løst deres uddannelsesbehov
- For de institutioner, der medvirker i VEU-centret, skal centret deltage i koordineringen af institutionernes virksomhedsopsøgende arbejde, markedsføring og rådgivning af virksomheder og medarbejdere

- VEU-centret skal medvirke til at afdække uddannelsesbehovet i centrets geografiske dækningsområde, samt eventuelt medvirke til at iværksætte analysearbejde i forhold til uddannelsesindsatsen.

Der indgås udviklingskontrakter herom mellem det enkelte VEU-center og Undervisningsministeriet.

VEU-centre kan herudover påtage sig andre koordineringsopgaver i forhold til de institutioner, der medvirker i VEU-centret, i forhold til offentlige myndigheder og/eller i forhold aktører på det lokale og regionale arbejdsmarked.

Samarbejdsrelationer: Udlagt undervisning og udlicitering.

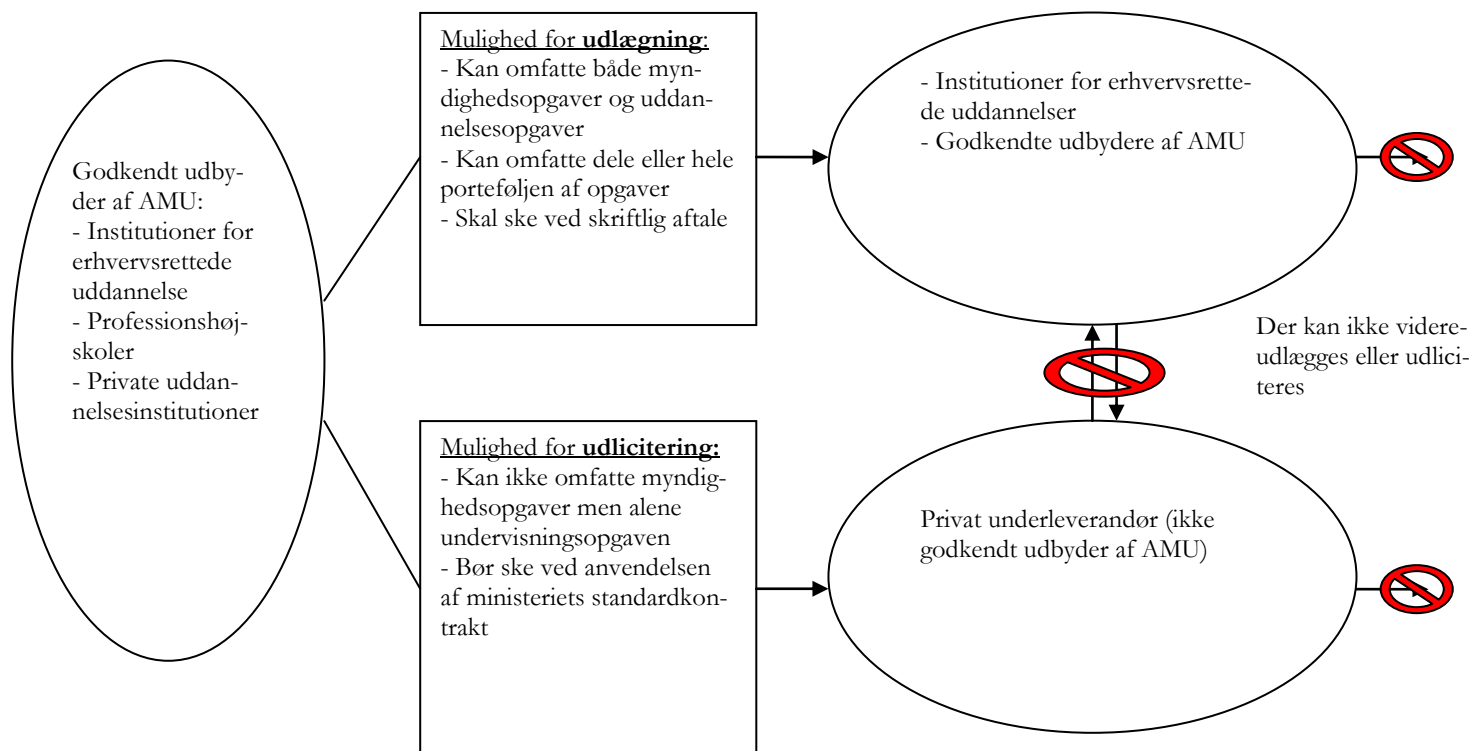
I forbindelse med at den godkendte uddannelsesinstitution sikrer udbud af alle arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en FKB i hele dækningsområdet forventes et tæt samarbejde med øvrige aktører i området. Dette samarbejde kan indebære aftale om, at dele af opgaven udføres af andre, hvilket kan finde sted som **udlagt undervisning** og i form af **udlicitering**.

Udlagt undervisning kan ske til såvel offentlige som private uddannelsesinstitutioner, som er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelse, som til uddannelsesinstitutioner uden godkendelse til AMU, hvis der er tale om en institution godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Udlægning kan alene finde sted inden for den godkendte institutions dækningsområde og for en konkret uddannelse og kan omfatte den samlede administration og gennemførelse af enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en given FKB. Udlagt undervisning gennemføres altid på den godkendte institutions ansvar og under dennes opsyn og overordnede kvalitetskontrol.

Udlicitering til private aktører, som ikke er godkendt til AMU-udbud af Undervisningsministeriet, kan derimod alene dreje sig om mindre delelementer af det samlede programansvar. Institutionen kan ikke udlicitere den overordnede kvalitetskontrol, der er knyttet til at have den offentlige godkendelse til at varetage uddannelsesopgaver, samt elementer af myndighedsudøvelse som optag, opkrævning af deltagerbetaling, bevisudstedelse mv. Det skyldes, at der med ministeriets godkendelsesprocedure af udbud og institutioner er taget entydigt stilling til, hvilke institutioner der kan varetage disse opgaver. Udlicitering kan alene finde sted inden for den godkendte institutions dækningsområde og for en konkret uddannelse. Udliciteret undervisning gennemføres altid på den godkendte institutions ansvar og under dennes opsyn og overordnede kvalitetskontrol.

Figur 3 illustrerer de mulige samarbejdsrelationer, og som det fremgår af figuren, kan der ikke udliciteres på baggrund af udlagt undervisning, da dette ikke vil være foreneligt med ministeriets udbudsstyring og ansvarsplaceringen hos den godkendte institution. Aftaler om udlicitering skal derfor altid indgås med den godkendte uddannelsesinstitution.

Figur 3: Muligheder for udlægning og udlicitering

Udlagt undervisning – ansvar og kvalitetssikring i forhold til udbudspligten

Ved udlagt undervisning forstås, at en offentlig eller privat uddannelsesinstitution, som ministeriet har godkendt til at udbyde AMU, indgår en skriftlig aftale med en anden institution, der er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelse eller en anden institution for erhvervsrettet uddannelse om, at denne gennemfører en konkret arbejdsmarkedsuddannelse/enkeltfag i FKB på den godkendte institutions vegne. Der kan ikke udlægges AMU-forløb til private, som ikke har en AMU-godkendelse, da udlægning også kan omfatte myndighedsopgaver.

Udlægning sker for den enkelte uddannelse og kan ikke omfatte en hel FKB.

Formålet med udlagt undervisning er at sikre kursisterne en rimelig lokal og regional uddannelsesdækning, så AMU er optimalt tilgængelig for medarbejdere og virksomheder. Endvidere kan udlagt undervisning anvendes, hvor den godkendte uddannelsesinstitution ikke har de specifikke faglige forudsætninger for enkelte uddannelser i en FKB eller på anden måde ikke kan leve op til sin udbudsforpligtelse. Udlægningen skal respektere den godkendte uddannelsesinstitutionens dækningsområde, og der kan ikke indgås aftaler om afholdelse af kurser i dækningsområdet med uddannelsesinstitutioner uden for dækningsområdet. Hvis den godkendte uddannelsesinstitution er eneudbyder, er hele landet dækningsområde.

Udlagt undervisning kan omfatte markedsføring, visitation og optag, tilrettelæggelse og gennemførelse, udstedelse af bevis og evaluering. Oversigtstabellen i kapitel 4 specificerer hvilke opgaver, der kan ud-

lægges. Det skal fremgå af den skriftlige aftale mellem institutionerne, hvilke opgaver den afholdende uddannelsesinstitution udfører, og dermed afgrænsningen af den konkrete udlægning.

Kernemål, strukturer og forløb, hvor kernemål og andre arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB kombineres, kan udlægges til institutioner beliggende i hele det geografiske dækningsområde og kan af disse udbydes i hele det geografiske dækningsområde.

Arbejdsmarkedsuddannelser, der ikke er kernemål i den aktuelle FKB, og enkeltfag tilkøbt FKB'en kan alene udlægges til institutioner i den godkendte institutions hjemstedsregion, og kan af disse alene udbydes i den godkendte institutions hjemstedsregion.

Den uddannelsesinstitution, der udlægges til, kan gennemføre uddannelsen som fjernundervisning og virksomhedsforlagt uden for det geografiske dækningsområde på baggrund af en konkret virksomhedshenvendelse, såfremt der er truffet en konkret aftale herom med den godkendte institution, Omfanget af sådanne aktiviteter bør præciseres i den skriftlige aftale.

Udlagt undervisning foregår altid på den udlæggende institutions ansvar og under denne institutions tilsyn. Undervisningsministeriet yder derfor ikke tilskud til den institution, som undervisningen er udlagt til, ligesom tilsyn med undervisningen sker via tilsynet med den udlæggende institution. Den afholdende uddannelsesinstitution kan indtil videre indberette aktiviteten og kan opkræve deltagerbetaling.

Kapitel 4 indeholder en tjekliste, som kan anvendes i forbindelse med den godkendte uddannelsesinstitutions tilsyn med udlagt undervisning.

Udlægningen skal være synlig for omverdenen. Aftaler om udlægning skal derfor fremgå af begge institutioners hjemmeside og af uddannelsesadministration.dk med angivelse af titel og kode på arbejdsmarkedsuddannelsen.

Udlicitering – ansvar og kvalitetssikring i forhold til udbudspligten.

For at øge mulighederne for, at private kan optræde som leverandør af AMU, kan institutioner for erhvervsrettet uddannelse og andre offentlige eller private institutioner, der er godkendt til udbud af AMU, udlicitere uddannelsesopgaver til private. Udgangspunktet for udlicitering er, at opgaverne herigennem kan løses enten bedre til samme pris eller på samme niveau, men billigere. Udlicitering skal således i de konkrete tilfælde være sagligt og økonomisk velbegrundet. Aftaler om udlicitering skal indgås skriftligt, og Undervisningsministeriet har udarbejdet en standardkontrakt til brug herfor, som altid bør anvendes. [\[link\]](#)

Ved udlicitering forstås således, at en offentlig eller privat uddannelsesinstitution, som ministeriet har godkendt til at udbyde AMU, indgår en kontrakt med en privat virksomhed, der ikke er godkendt til AMU, om, at denne gennemfører visse nærmere bestemte dele af en konkret arbejdsmarkedsuddannelse eller et konkret enkeltfag på den godkendte institutions vegne. Opgaver, der kan varetages af private, omfatter som tidligere nævnt ikke myndighedsopgaver, og definitionen heraf i forhold til administrationen af det konkrete AMU-udbud er nærmere udfoldet i standardkontrakten og i oversigtskemaet i kapitel 4. Det skal bemærkes, at IKV ikke kan udliciteres, og det skal understreges, at det altid er den godkendte institution/udbyder, der har ansvaret for at sikre den pædagogiske kvalitet samt overholdelse af administrative regler på området. Undervisningsministeriets tilsyn med undervisningen sker således via ministeriets tilsyn med den godkendte institution.

Kapitel 4 indeholder en tjekliste, som kan anvendes i forbindelse med den godkendte uddannelsesinstitutionens tilsyn med udliciteret undervisning.

Udlicitering skal respektere den godkendte institutions dækningsområde, hvilket betyder at kernemål kan udliciteres i hele det geografiske dækningsområde.

For udbud af arbejdsmarkedsuddannelser, der ikke er kernemål i den aktuelle FKB og enkeltfag i FKB er det den godkendte uddannelsesinstitutionens hjemstedsregion, der er bestemmende for i hvilket geografisk område, udliciteringen kan foregå.

Underleverandøren kan dog gennemføre fjernundervisning og virksomhedsforlagt undervisning uden for det geografiske dækningsområde på baggrund af en konkret virksomhedshenvendelse, såfremt der er truffet en konkret aftale herom med den godkendte institution. Omfanget af sådanne aktiviteter bør præciseres i kontrakten.

Udlicitering skal være synlig for omverdenen. Aftaler om udlicitering skal derfor fremgår af den godkendte institutions hjemmeside og af underleverandørens hjemmeside med angivelse af titel og kode på arbejdsmarkedsuddannelsen.

Opretholdelse og ophør af udbud

Det er afgørende for bevarelsen af uddannelsesinstitutionernes udbudsrettigheder, at minimumsaktiviteten realiseres, at udbudsretten ikke misligholdes i forbindelse med samarbejdet med øvrige institutioner, og at de administrative regler på området overholdes.

Ved udlagt undervisning og udlicitering tæller kernemålsaktiviteten med i den godkendte uddannelsesinstitutionens minimumsaktivitet, og Undervisningsministeriet opgør kernemålsaktiviteten for hver FKB på baggrund af institutionernes samlede indberetninger. Der vil på ministeriets hjemmeside blive offentliggjort kvartalsvise oversigter over den enkelte uddannelsesinstitutionens aktivitet på kernemål.

Undervisningsministeriet vil løbende foretage en vurdering af, om uddannelsesinstitutionerne lever op til kravet om minimumsaktivitet. Første vurdering vil blive foretaget 1. kvartal 2011. I vurderingen indgår, at der kan være forhold, f.eks. at institutionen ligger i et udkantsområde, der kan betyde, at kravet om minimumsaktivitet kan fraviges.

En udbudsgodkendelse kan tilbagekaldes i følgende situationer:

- Hvis der ikke længere er behov for udbuddet
- Hvis regler om uddannelserne, (herunder kvalitetskrav) eller påbud om opretholdelse af forsvarlige uddannelses- og undervisningsmæssige forhold ikke overholdes, herunder hvis en institution ikke medvirker i VEU-centerarbejdet.
- Hvis minimumsaktiviteten ikke opretholdes
- Hvis udbudsgodkendelsen misligholdes, for eksempel hvis en institution ikke respekterer udbudsgodkendelsens geografiske afgrænsning.

I de to førstnævnte tilfælde sker tilbagekaldelse af en udbudsgodkendelse efter udtalelse fra VEU-rådet. De to sidstnævnte tilfælde forudsætter ikke udtalelse fra VEU-rådet.

Tilbagekaldelse af godkendelse til udbud af en FKB omfatter samtlige arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er tilkøbt den pågældende FKB. I forbindelse med tilbagekaldelse af godkendelse til udbud som følge af misligholdelse, kan institutionen blive stillet overfor krav om tilbagebetaling af tilskud til afholdt aktivitet.

Herudover bortfalder en udbudsgodkendelse automatisk, når en FKB nedlægges. Nedlæggelse af en FKB sker altid med mindst tre måneders varsel.

Uddannelsesinstitutionens ansvar for udvikling af et voksenpædagogisk, fagligt miljø

Tilstedeværelsen af et fagligt og pædagogisk undervisningsmiljø, som kan tilgodese det overordnede formål med AMU, er afgørende både for at erhverve og bevare udbudsrettigheder. Det skyldes, at et godt fagligt miljø er en forudsætning for at nå målene og den bedste garant for, at kursisterne opnår den landsdækkende kompetence.

Uddannelserne skal i den forbindelse tilrettelægges med udgangspunkt i voksnes særlige læringsmæssige forudsætninger og erfaringer fra arbejdslivet.

Institutionen er derfor forpligtet til at sikre, at der er relevante lærerkompetencer til stede i forhold til de kompetencer, der omfattes af FKB'ens jobområde, og institutionen er ligeledes forpligtet til at sikre, at der er det relevante udstyr og undervisningsmateriale i forhold til de kompetencer, der omfattes af FKB'ens jobområde.

Lærerkvalifikationer og ansættelsesforhold

Det fremgår af § 13 i bekendtgørelsen om fælles kompetencebeskrivelser, at ”den godkendte udbyder af arbejdsmarkedsuddannelse har ansvaret for lærernes kvalifikationer og har ansvaret for, at lærerne gennemfører den nødvendige kvalificering”⁷. Dette gælder både pædagogiske og faglige kvalifikationer.

Kravene til lærernes kvalifikationer fremgår af AMU-bekendtgørelsen. Kravene gælder både fastansatte lærere og timelærere.

Efteruddannelsesudvalgene udbyder løbende kurser, konferencer, temadage og lignende målrettet læring inden for arbejdsmarkedsuddannelsernes forskellige jobområder. Også Undervisningsministeriet udbyder lærerkurser.

Institutionerne skal efter henvendelse fra Undervisningsministeriet kunne redegøre for lærerkompetencer i forhold til de FKB, som en institution er godkendt til at udbyde.

Lærerne skal være ansat på statens løn- og ansættelsesvilkår, såfremt den godkendte udbyder er en institution for erhvervsrettet uddannelse eller en anden offentlig uddannelsesinstitution. Offentlige uddannelsesinstitutioners samarbejde med eksterne undervisere, f.eks. fra et konsulentfirma, kan således alene ske ved ansættelse af de pågældende som timelærere, jf. Finansministeriets timelønscirkulære, eller ved udlicitering. Ved udlicitering, skal lærerne være ansat hos underleverandøren.

⁷ Bekendtgørelse nr. 45 af 15. januar 2010 om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser.

Ovenstående forhindrer dog ikke, at uddannelsesinstitutionens lærere kan suppleres med gæstelærere fra en virksomhed, så længe betaling herfor ikke afholdes af uddannelsesinstitutionen, og uddannelsen både formelt og reelt er åben for alle.

Der kan ikke ydes tilskud til virksomhedsforlagt undervisning, hvis undervisningen generelt varetages af lærere, der også er ansat i virksomheden, eller der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnet til at vække tvivl om den pågældende lærers upartiskhed i forhold til virksomheden.

Dog kan undervisningen undtagelsesvis gennemføres med vederlag til virksomhedens ansatte, hvor det ville være umuligt eller forbundet med væsentlige vanskeligheder eller betænkelighed at erstatte en lærer, der er ansat i virksomheden, med en lærer ansat på institutionen. Undtagelsen forventes kun anvendt i meget begrænset omfang og i forhold til uddannelser inden for specialiserede faglige områder.

Undervisningsmateriale og udstyr

Uddannelsesinstitutionerne har ansvar for, at det nødvendige udstyr og de nødvendige undervisningsmaterialer i forhold til den enkelte uddannelses mål er til rådighed.

Som et tilbud til uddannelsesinstitutionerne og som inspiration til tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen kan efteruddannelsesudvalgene udarbejde undervisningsmaterialer til arbejdsmarkedsuddannelserne og til enkeltfag tilkøbet en fælles kompetencebeskrivelse. Efteruddannelsesudvalgene kan søge om tilskud til udviklingsarbejdet i Undervisningsministeriet. Undervisningsministeriet har oplysningsretten til de færdige materialer.

For ikke at konkurrere med private forlag har Undervisningsministeriet besluttet, at alt undervisningsmateriale, som udvikles med tilskud fra AMU-bevillinger, skal offentliggøres på Materialeplatformen på ww.emu.dk. Det er gratis for uddannelsesinstitutionerne at anvende disse materialer. Dog er materialer til brug ved certifikatprøver og tilsvarende undtaget fra kravet om offentliggørelse på Materialeplatformen.

Uddannelsesinstitutionerne stiller udstyr og undervisningsmaterialer gratis til rådighed for kursisterne som en del af uddannelsen. Salg af undervisningsmateriale, leje af udstyr eller lignende kan derfor ikke gøres til en del af en eventuel tillægspris til normprisen (deltagerbetalingen).

Uddannelsesinstitutionen kan sælge undervisningsmaterialer til kursister, som gerne vil beholde det anvendte undervisningsmateriale efter uddannelsen. I markedsføringen af kurset må salget af undervisningsmateriale ikke gøres til en forudsætning for gennemførelsen. Undervisningsmateriale, som et efteruddannelsesudvalg har udviklet med tilskud fra AMU-bevillinger, og som er stillet gratis til rådighed på Materialeplatformen, kan ikke gøres til genstand for salg.

Specialpædagogisk støtte

Hvis en kursist i AMU har brug for særligt udstyr eller særlige hjælpemidler for at kunne gennemføre AMU-uddannelse på lige vilkår med andre kursister, kan uddannelsesinstitutionen kontakte AMU-Hjælpemiddelservice⁸ med henblik på at få stillet udstyr og hjælpemidler til rådighed.

⁸ Spørgsmål vedrørende specialpædagogisk støtte til AMU rettes til Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, som administrerer ordningen, eller AMU Hjælpemiddelservice, Hjælpemiddelinstutttet, Gregersensvej port 38, 2630 Taastrup.

Hjælpemiddelinstittet hjælper uddannelsesinstitutionerne med at afdække behov og muligheder for udstyr og hjælpemidler, leverer og opsætter udstyret og instruerer kursisten i brugen af hjælpemidlet.

Det kan typisk dreje sig om en it-rygsæk til kursister med læsevanskeligheder indeholdende en bærbar computer med syntetisk tale og en scanner samt undervisningsmaterialerne i elektronisk form - men det kan også dreje sig om CCTV-anlæg til kursister med nedsat syn, FM-anlæg til kursister med hørenedsættelser eller andet relevant udstyr.

[Link til Code of Conduct.](#)

[Link til UA.dk med hensyn til udlægning](#)

[Link til udliciteringskontrakt](#)

[Link til geografiske dækningsområder på UVM's hjemmeside og UA.dk.](#)

Kapitel 4. Ansvar i forhold til udbud og gennemførelse af den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse

Arbejdsmarkedsuddannelser kan gennemføres af den enkelte udbyder med store frihedsgrader, når det drejer sig om undervisningens konkrete tilrettelæggelse. Det er således uddannelsesinstitutionernes primære opgave at oversætte arbejdsmarkedsuddannelsernes handlingsorienterede målformulering til konkret undervisning og dermed fastlægge vejen ad hvilken, kursisterne kan nå uddannelsernes centralt godkendte mål.

For at sikre at AMU-uddannelserne fremstår klart genkendelige og let identificerbare for medarbejdere og virksomheder, og for at skabe størst mulig sikkerhed for at kursisterne opnår en landsdækkende kompetence, uanset hvor i landet et AMU-kursus gennemføres, er der knyttet en række forpligtelser til den konkrete afholdelse og administration af en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i FKB. Disse forpligtelser er tilsammen med til at sikre, at den aktivitet, der udbydes, med rette kan karakteriseres som AMU-aktivitet og muliggør erhvervelse af en landsdækkende kompetence.

Institutionernes forpligtelser og ansvar i forhold til administration, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB kan opsummeres i nedenstående figur:

Figur 4: En udbyders forpligtelser i forhold til konkret afholdelse og administration af en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag

Figuren illustrerer forløbet fra markedsføring af en uddannelse frem til afslutning og evaluering, og institutionernes ansvar under et sådan forløb kan opsummeres i følgende punkter:

- Institutionen markedsfører hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse med udgangspunkt i den centralt godkendte handlingsorienterede målformulering i forhold til målgruppen og med oplysning om kode og titel, pris og minimumsdeltagerantal for holdoprettelse. Institutionen kan herunder eventuelt oplyse om et vejledende maksimumsdeltagerantal.
- Institutionen opkræver inden kursusstart den normpris for uddannelsen, som er fastsat i finansloven
- I det omfang en institution vælger at opkræve afmeldegebyr eller tillæg til normprisen, sker det inden for de fastsatte regler herom
- Institutionen tilrettelægger sit udbud således, at hovedparten af udbuddet ligger inden for normprisen

- Institutionen sikrer for hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse visitation og holddannelse, således at den enkelte kursist optages på den uddannelse, som er relevant i forhold til kursistens forudsætninger og behov for kompetenceudvikling
- Institutionen opretter venteliste for kursister, som ikke umiddelbart kan optages på et hold eller henviser til en anden udbyder, hvor ansøgeren hurtigere kan få opfyldt sit uddannelsesbehov
- Institutionen kan frit vælge tilrettelæggelses- og afholdelsesformer med henblik på den bedst mulige undervisning af de konkrete kursister på et hold
- Institutionen kan efter en konkret henvendelse fra en virksomhed gennemføre undervisningen virksomhedsforlagt eller som fjernundervisning også uden for det geografiske dækningsområde, som i øvrigt gælder for den FKB, som uddannelsen er en del af
- Institutionen skal tilrettelægge undervisningen af en arbejdsmarkedsuddannelse med henblik på, at kursisterne når uddannelsens centralt godkendte mål, således som de fremgår af den handlingsorienterede målformulering. Herigennem sikres, at der ved arbejdsmarkedsuddannelserne opnås en landsdækkende kompetence. Institutionen skal sikre, at kursisterne senest ved kursusstart gøres bekendt med uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede målformulering. Undervisning i enkeltfag i FKB tilrettelægges i overensstemmelse med uddannelsesordningen for den erhvervsuddannelse, enkeltfaget stammer fra
- Ved den enkelte arbejdsmarkedsuddannelses afslutning skal institutionen udlevere et uddannelsesbevis til kursister, der efter lærerens vurdering har nået uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede mål. I modsat fald kan der eventuelt udleveres et deltagerbevis. Der udleveres enkeltfagsbevis for bestået enkeltfag.

Endvidere forudsættes at

- Institutionen på Undervisningsministeriets forlangende kan dokumentere tilrettelæggelsen af den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse, det vil sige vejen ad hvilken uddannelsens handlingsorienterede mål skal nås
- Institutionen sikrer, at der til hvert hold er adgang til relevant udstyr og undervisningsmateriale, og at institutionen på Undervisningsministeriets forlangende kan dokumentere dette
- Institutionen gennemfører undervisningen inden for den maximale varighed, der er angivet for den pågældende uddannelse; en eventuel afkorting af varighed sker for den enkelte kursist ud fra en konkret vurdering af dennes forudsætninger
- Institutionen sikrer, at lærerne på de enkelte hold har de relevante faglige og pædagogiske kvalifikation, og at de er ansat på en institution, der er godkendt til at udbyde AMU. Dette gælder også ved udlagt undervisning. Ved udliciteret undervisning skal lærerne være ansat på den virksomhed, der udliciteres til.
- Institutionen sikrer, at der for kursister med særlige behov stilles specialpædagogisk støtte til rådighed
- Institutionen sikrer, at der afrapporteres efter reglerne i viskvalitet
- Institutionen tilbyder alle kursister en screening for basale færdigheder i læsning, skrivning og regning
- Institutionen udbyder og afholder IKV efter behov.

Om uddannelsesinstitutionernes markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelser

Markedsføringsaktiviteter er en væsentlig del af udbydernes programansvar. Den opsøgende markedsføring, annoncering i f.eks. fagblade og UG.dk, beskrivelser af udbuddet på uddannelsesinstitutionens

hjemmeside, pjecer m.v. udgør ikke blot en væsentlig del af institutionens ”ansigt” udadtil, men også en væsentlig del af det samlede AMU-systems. Markedsføringen giver virksomheder og medarbejdere kendskab til AMU’s tilbud om systematisk kompetenceudvikling i forhold arbejdsmarkedets behov.

Markedsføringen skal være i overensstemmelse med formålet med de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB og i overensstemmelse med hensigterne med AMU-programmet. Derfor skal markedsføringen af hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse være målrettet AMU’s målgruppe af ufaglærte og faglærte, og den skal være relevant i forhold til AMU’s erhvervsrettede formål.

Det er et særligt ansvar at synliggøre, at arbejdsmarkedsuddannelserne fører til en landsdækkende kompetence og dækker uddannelsesbehov, som arbejdsmarkedets parter har identificeret og fundet relevante, og som staten på den baggrund yder støtte til.

Det er derfor vigtigt, at markedsføring sker i forhold til uddannelsens centralt godkendte mål og i forhold til personer med uddannelsesbaggrund til og med erhvervsuddannelsesniveau jf. AMU-bekendtgørelsen §11 og ÅU-bekendtgørelsen §6⁹.

Indholdet i den centralt godkendte målformulering må ikke ændres i markedsføringsøjemed.

Ved annoncering og markedsføring skal institutionen være opmærksom på, at arbejdsmarkedsuddannelsen ikke knyttes til et konkret produkt, for eksempel et it-programmel.

Institutionerne må ikke udbyde arbejdsmarkedsuddannelse, der påfører private initiativtagere ny konkurrence fra uddannelsesaktiviteter finansieret helt eller delvis med offentlige midler.

Virksomheder og medarbejdere, som er målgruppe for markedsføringen, skal kunne identificere tilbuddet som en offentligt reguleret og kvalitetssikret aktivitet. Det er derfor hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelses eller enkeltfags mål for sig, der er rammen for markedsføringen og anvendelsen af uddannelsen. I markedsføringen skal det angives, at der er tale om arbejdsmarkedsuddannelse eller enkeltfag i FKB, og kursets titel og kode skal angives. Endvidere skal der angives en minimumholdstørrelse for gennemførelse af kurset.

Der skal være tale om udbud, som formelt og reelt er åbent for alle. Derfor skal arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB annonceres åbent på institutionens hjemmeside og på UG.dk, og der skal være adgang for alle. Dette gælder også ved virksomhedsforlagt undervisning.

Det er den godkendteinstitution, der har ansvaret for, at markedsføringen er i overensstemmelse med de gældende regler. Dette gælder også, selv om markedsføringen udføres af andre end den godkendte institution i forbindelse med udlagt undervisning og udlicitering. Den godkendte institution skal derfor ved udlægning og udlicitering kontrollere underleverandørers markedsføring. Det kan for eksempel ske gennem stikprøvevis kontrol eller forhåndsgodkendelse af markedsføringsinitiativer.

Markedsføringen må ikke sammenblende AMU-aktivitet og aktiviteter, som gennemføres som indtægtsdækket virksomhed (IDV) som f. eks. uddannelsesplanlægning.

⁹ Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser

Bekendtgørelse nr. 1543 af 27. december 2009 om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

Deltagerbetaling og prisfastsættelse

Arbejdsmarkedsuddannelse gennemføres med et væsentligt element af statsfinansiering, og for at sikre at efterspørgslen er kvalificeret og udtryk for et reelt opkvalificeringsbehov, er der som hovedregel krav om opkrævning af deltagerbetaling.

Det er således en tilskudsforudsætning, at der er betalt deltagerbetaling inden kurset påbegyndes, og uddannelsesinstitutionen skal opkræve den normpris (deltagerbetaling) for uddannelsen, som er fastsat i finansloven.

Hvis en virksomhed ønsker at yde økonomisk tilskud, f.eks. i form af betaling for forplejning i tilknytning til en tilskudsberettiget aktivitet, kan der ikke knyttes vilkår til tilskuddet, og tilskuddet skal gælde for alle deltagere. Tilskuddet må ikke være betaling for en del af markedsføringen eller gennemførelsen af arbejdsmarkedsuddannelsen.

Uddannelsesinstitutionen kan til normprisen tillægge et beløb inden for en ramme fastsat i finansloven i forbindelse med fordyrende afholdelses- og tilrettelæggelsesformer; men det forudsættes, at AMU-uddannelserne som udgangspunkt udbydes til normprisen, og at et virksomhedsønske herom generelt imødekommes.

Tillæg for særlig tilrettelæggelse

I særlige tilfælde har uddannelsesinstitutionen mulighed for - efter aftale med en virksomhed - at opkræve et tillæg til den finanslovsfastsatte normpris som betaling for en særlig tilrettelæggelses- og afholdelsesform.¹⁰ Tillægget skal ligge inden for et beløbsloft, som fastsættes på de årlige finanslove. Beløbsloftet fremgår af deltagerbetalingsbekendtgørelsen.¹¹

Uddannelserne skal udbydes åbent, også i de tilfælde, hvor der er aftalt tillæg til normprisen med en virksomhed. I annonceringen af udbuddet af en AMU-uddannelse eller et enkeltfag i FKB med deltagerbetaling, der indeholder et tillæg, skal uddannelsesinstitutionen specificere, hvad tillægget dækker. Formålet hermed er at sikre gennemskuelse med hensyn til beregning af prisen og give virksomhederne mulighed for at vælge mellem tilbud fra flere uddannelsesinstitutioner samt at vælge uddannelsen gennemført uden den særlige tilrettelæggelsesform, som tillægget dækker.

Som eksempler på særlige tilrettelæggelsesformer kan nævnes ekstraudgifter til lærerens transport fra institution til en virksomhed, hvor undervisningen finder sted som virksomhedsforlagt, hjælp til tolkning, afholdelse af uddannelserne om aftenen, dobbelt lærerdækning og andre ydelser i tilknytning til uddannelsens afholdelse og tilrettelæggelse, som ikke er forudsat i forbindelse med udviklingen af målformuleringen for uddannelsen.

Nødvendigt udstyr og undervisningsmateriale stilles gratis til rådighed for kursisterne som en del af uddannelsen. Undervisningsudstyr eller salg af særlige undervisningsmaterialer, som kursisterne gerne vil beholde efter uddannelsen, kan derfor ikke omfattes af tillægsprisen.

¹⁰ § 8 a, stk. 2, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse), jf. lovbekendtgørelse nr. 952 af 2. oktober 2009.

¹¹ Bekendtgørelse nr. 19 af 16. januar 2009 som ændret ved bekendtgørelse nr. 1231 af 11. december 2009 om ændring af bekendtgørelse om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse i 2009.

IDV

Ydelser, der ligger uden for AMU's formål, f.eks. generelle personlighedsprofiler og PC-kørekort, kan ikke udgøre en særlig tilrettelæggelses- eller afholdelsesform. Sådanne ydelser gennemføres som indtægtsdækket virksomhed (IDV).

Tillægspris for hold med færre kursister end det annoncerede minimumstal

Uddannelsesinstitutionen kan aftale med en virksomhed, at denne betaler en tillægspris for, at institutionen gennemfører undervisningen på en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i FKB med færre kursister end det antal kursister, der i annonceringen af udbuddet af uddannelsen eller enkeltfaget er angivet som minimum for gennemførelse.¹²

Betaling af tillægsprisen skal bidrage til, at virksomheden, på trods af at institutionen har modtaget for få tilmeldinger, kan få mulighed for at få medarbejderne på uddannelse på det tidspunkt, det passer arbejdsgiveren bedst. Virksomheden betaler herefter deltagerbetalingen for sine egne tilmeldte og fremmødte ansatte og derudover en tillægspris, der maksimalt kan svare til uddannelsesinstitutionens indtægt for et fuldt hold, det vil sige et beløb max. svarende til takst og deltagerbetaling op til det angivne minimumsantal pladser.

Har institutionen optaget andre på holdet, der efter reglerne skal være åbent, bliver virksomhedens tillægspris tilsvarende lavere.

Afmeldegebyr

Bestyrelsen for en uddannelsesinstitution kan beslutte, at der skal ske betaling for udeblivelse eller frmelding senere end en uge før første undervisningsdag.¹³ Vilkårene kan kun gælde for virksomheders og selvstændigt erhvervsdrivendes tilmelding af kursister. Vilkårene skal gælde for alle virksomheder og hele uddannelsesinstitutionens AMU-udbud.

Adgang, optag, visitation og tilmelding til AMU

Arbejdsmarkedsuddannelser skal udbydes åbent, men adgangen forudsætter, at kursisten har bopæl eller beskæftigelse i Danmark¹⁴, og institutionerne skal i forbindelse med optag af kursister sikre, at disse betingelser er opfyldt. Herudover skal institutionen sikre følgende:

Uddannelsesinstitutionen har ansvar for visitation og holddannelse og skal sikre, at kursisterne optages på den uddannelse, der er relevant i forhold til den pågældendes forudsætninger og behov for kompetenceudvikling. Ud fra den centralt godkendte handlingsorienterede målformulering kan institutionerne vurdere, om kursisterne inden kursusstart har det faglige niveau, som forudsættes for at kunne nå uddannelsens mål inden for den angivne maksimale varighed. Hvis kursister ved denne visitation viser sig ikke at have det faglige niveau, skal institutionen henvise til en uddannelse, som modsvarer kursistens kompetenceudviklingsbehov.

Ved markedsføringen skal der angives et minimumsdeltagerantal for gennemførelsen af kurset. Det gælder både på uddannelsesinstitutionens hjemmeside og på UG.dk, og følger af § 10b i lov om åben uddannelse.

¹² § 10 b i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse), jf. lovbekendtgørelse nr. 952 af 2. oktober 2009

¹³ ÅU-loven § 10 a

¹⁴ Adgangsbetingelserne beskrives detaljeret i bekendtgørelse nr. 1545 af 27. december 2009 om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser

Uddannelsesinstitutionen skal skrive egnede ansøgere, som der ikke er plads til på et kursus, på venteliste og/eller henvise til en anden udbyder. Uddannelsesinstitutionerne skal samarbejde om og koordinere ventelister med henblik på, at ansøgerne hurtigst muligt får opfyldt deres uddannelsesbehov. Optagelse på venteliste betragtes ikke som afslag på adgang. Uddannelsesstedet skal oplyse ansøgeren om, hvor og hvornår uddannelsen i øvrigt udbydes.

Kan uddannelsesinstitutionen af kapacitetsmæssige årsager ikke optage alle rettidigt tilmeldte ansøgere, skal optagelse ske efter kriterier, der på forhånd er fastsat af institutionen. Institutionen må alene anvende fagligt relevante kriterier samt tilmeldingstidspunkt som udvælgelseskriterier. Kriterierne skal være offentligt tilgængelige fra det tidspunkt, hvor institutionen annoncerer den pågældende uddannelsesaktivitet.

Fra 1. januar 2010 skal virksomheder og selvstændige erhvervsdrivende tilmelde kursister via platformen efteruddannelse.dk. Den elektroniske tilmelding gælder alle uddannelsesinstitutioner, som er tilsluttet det administrative system EASY. Uddannelsesinstitutionen skal vederlagsfrit yde den fornødne vejledning og bistand til virksomheder og selvstændige i forbindelse med den digitale tilmelding.

Uddannelsesinstitutionen kan efter aftale med virksomheden overtage opgaven med tilmelding og tage betaling denne ydelse efter reglerne for indtægtsdækket virksomhed (IDV), forudsat at institutionen har oplyst virksomheden om, at den kan vælge at gennemføre tilmeldingen selv med vederlagsfri bistand og vejledning fra uddannelsesinstitutionen.

Uanset den elektroniske tilmelding har den enkelte uddannelsesinstitution ansvar for, at de tilmeldte visiteres til den rette uddannelse og for at sammensætte holdene hensigtsmæssigt.

Uddannelsesinstitutionen kan ikke få tilskud til optag af egne ansatte på arbejdsmarkedsuddannelse, ligesom der kun kan ydes tilskud svarende til den udmeldte aktivitetsramme

Om tilrettelæggelse af arbejdsmarkedsuddannelserne med udgangspunkt i den handlingsorienterede målformulering – vejen ad hvilken.

Det er uddannelsesinstitutionernes opgave at omsætte arbejdsmarkedsuddannelsernes centralt godkendte handlingsorienterede målformulering til konkret undervisning, og dermed fastlægge vejen ad hvilken kursisterne kan nå uddannelsernes mål. Dette må dog ikke føre til en omskrivning af de centralt godkendte handlingsorienterede mål.

En arbejdsmarkedsuddannelse fører til samme landsdækkende kompetence uanset på hvilken uddannelsesinstitution i Danmark, den er erhvervet. Hovedformålet med afholdelsen er derfor, at kursisterne gennem undervisningen kommer frem til denne landsdækkende kompetence.

Ved tilsyn skal en uddannelsesinstitution kunne dokumentere, hvorledes en undervisning er tilrettelagt, fx ved at fremvise anvendt undervisningsmateriale og opgaver, tests etc.

Arbejdsmarkedsuddannelsen er udviklet med henblik på at kunne gennemføres med de afholdelsesformer, der vælges af uddannelsesinstitutionerne. Der forventes en praksisnær undervisning, og undervisningen må ikke tilrettelægges med produktion for øje.

Institutionen overvejer relevante afholdelsesformer, herunder undervisning i åbent værksted, fjernundervisning og virksomhedsforlagt undervisning, med henblik på at sikre at relevante uddannelsesbehov imødekommes med et fagligt og pædagogisk udbud, som opfylder målgruppens efterspørgsel og behov for kompetenceudvikling.

Alle afholdelses- og tilrettelæggelsesformer kan anvendes af såvel den godkendte institution som institutioner, der gennemfører undervisningen som udlagt undervisning og på baggrund af en udliciteringsaftale. Der bør altid være truffet aftale om den konkrete afholdelsesform i forbindelse med udlicitering og udlægning, idet afholdelsesformen blandt andet har afgørende betydning for indplacering i takstgrupper.¹⁵

Enkeltfag i FKB

For enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse gælder, at enkeltfaget gennemføres med henblik på, at kursisterne når uddannelsesmålet som er beskrevet i uddannelsesordningen for den erhvervsuddannelse, faget stammer fra. Kursisterne bedømmes efter uddannelsesordningens bestemmelser. Enkeltfag i FKB kan gennemføres med samme afholdelses- og tilrettelæggelsesformer som arbejdsmarkedsuddannelse.

Normeret/vejledende max. varighed

Arbejdsmarkedsuddannelsens/enkeltfagets forventede tidsmæssige udstrækning opgøres som varighed. Varigheden angives i hele eller halve dage. Der godkendes normalt ikke arbejdsmarkedsuddannelser med en varighed på mindre end en dag.

Den vejledende varighed afspejler den varighed, der er nødvendig for, at målet for kompetenceudviklingen kan nås af kursister fra udviklingsmålgruppen i det relevante jobområde og den sværhedsgrad og kompleksitet, der skal opnås gennem uddannelsen. For kursister, der kan nå uddannelses mål på kortere tid, er der mulighed for afkortning af varigheden på baggrund af en konkret vurdering af den enkelte.

Undervisningstid

En undervisningsdag i en arbejdsmarkedsuddannelse svarer til gennemsnitlig 7,4 klokke timer. Antallet af lektioner, der kan gennemføres på en undervisningsdag afhænger den enkelte institutions beslutning om lektionernes varighed, samt af længden på de pauser, der er indlagt i løbet af undervisningsdagen.

Ved arbejdsmarkedsuddannelse opereres der ikke med undervisningsfri timer. Det betyder, at det er en forudsætning for at opkræve deltagerbetaling, indberette aktivitet med henblik på taxametertilskud eller udbetale VEU-godtgørelse, at undervisningen gennemføres med det antal klokke timer, der svarer til uddannelsens maksimale varighed,

Hvis institutionen foretages en afkortning af varigheden for den enkelte kursist gælder dog, at der kan opkræves deltagerbetaling, indberettes aktivitet og udbetales VEU-godtgørelse svarende til det afholdte antal timer.

Hvis en institution vælger at gennemføre en arbejdsmarkedsuddannelse med en vejledende maksimal varighed på f.eks. 3 dage på f.eks. 2 dage med f.eks. 11,1 klokke time om dagen, kan institutionen stadig

¹⁵ Der ydes for eksempel ikke bygningstakst til virksomhedsforlagt undervisning og fjernundervisning.

opkræve deltagerbetaling og indberette aktivitet svarende til 3 dage, mens der kan udbetales VEU-godtgørelse for 2 dage.

Screening af basale færdigheder

Uddannelsesinstitutionerne skal tilbyde samtlige kursister i arbejdsmarkedsuddannelse eller enkeltfag i FKB en vurdering af deres basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning og matematik.

I tilknytning til vurderingen skal uddannelsesinstitutionerne tilbyde kursisterne vejledning om relevante undervisnings- og uddannelses tilbud, for eksempel forberedende voksenundervisning (FVU), undervisning for ordblinde eller arbejdsmarkedsuddannelse i faglig læsning og skrivning og faglig regning og matematik.

Det er frivilligt for den enkelte kursist, om han/hun vil tage imod et tilbud om vurdering af hans/hendes basale færdigheder.

Uddannelsesinstitutionernes forpligtelse til at tilbyde en vurdering af basale færdigheder er vedtaget som en del af en særlig indsats for at styrke læse-, skrive- og regneindsatsen for voksne. Undersøgelser viser, at mange voksne har problemer med læsning, skrivning, regning og matematik. Alene på AMU regner man med, at cirka en tredjedel af kursisterne har læse- og skrivevanskeligheder.

Vurderingen af basale færdigheder og vejledning i tilknytning hertil forventes at kunne øge kursisternes motivation for at deltage i voksen- og efteruddannelse og muligheder for at gennemføre.

Uddannelsesinstitutionen skal bruge vurderingen af de basale færdigheder som grundlag for

- at tilrettelægge og tilpasse den enkelte kursists AMU-undervisning mhp. at understøtte gennemførelse og forbedre udbyttet af AMU-undervisningen
- at vejlede kursisten til undervisning i basale færdigheder efter anden lovgivning, når vurderingen tyder på, at kursisten vil kunne have udbytte deraf
- at vejlede kursisten til og tilrettelægge forløb, der kombinerer AMU og f.eks. FVU.

Tilrettelæggelse af særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere

AMU's særlige tilbud til tosprogede består af

- **Arbejdsmarkedsuddannelser specielt udviklet til flygtninge og indvandrere**, f.eks. i dansk som andetsprog eller almen fødevarehygiejne, der kan udbydes enkeltstående eller som element i særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere og
- **Særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere**, der kan sammensættes af
 - Arbejdsmarkedsuddannelser, herunder arbejdsmarkedsuddannelser specielt udviklet til flygtninge og indvandrere
 - Enkeltfag optaget i fælles kompetencebeskrivelser
 - Praktik

Der skal indgå mindst to af ovenstående elementer for at der er tale om et særligt uddannelsesforløb. En uddannelsesinstitution kan frit sammensætte forløb af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag inden for de fælles kompetencebeskrivelser, institutionen er godkendt til, når følgende regler følges:

- I uddannelsesforløb, hvor der indgår en eller flere af uddannelserne i dansk som andetsprog, skal en del af undervisningen i dansk som andetsprog ske integreret eller overlappende med den faglige undervisning i minimum ¼ og maksimum 1/3 af den ugentlige undervisningstid.
- Uddannelsesinstitutionen kan forlænge varigheden af en, flere eller alle dele af de uddannelses-elementer, der indgår i forløbet med op til 25% af den ugentlige undervisningstid.
- Indgår der praktik i forløbene, må den maksimalt være 12 uger. De enkelte praktikperioder vil normalt have en varighed på op til fire uger.

Der er tilknyttet en koordinationstakst til særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere.

Deltagere i AMU's tilbud til flygtninge og indvandrere skal som minimum have danskundskaber svarende til Prøve i Dansk 1, jf. Lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., men der vil ofte blive fordret et højere niveau, for at deltagerne kan få et tilstrækkeligt udbytte af undervisningen. Danskforudsætninger kan afklares inden for rammerne af Individuel kompetencevurdering (IKV).

Bedømmelse og bevis

Efter afslutning af hver arbejdsmarkedsuddannelse bedømmer læreren, om kursisten har nået de centralt godkendte handlingsorienterede mål, og denne bedømmelse sammen med eventuel prøveafholdelse danner baggrund for udstedelse af et uddannelsesbevis.

Institutionen attesterer på uddannelsesbeviset, at læreren har bedømt, at en kursist har nået uddannelsens centralt godkendte mål. I bevisteksten kan der være mulighed for at krydse af, om undervisningen er gennemført med et særligt materiale eller lignende. Hvis en kursist efter lærerens bedømmelse ikke har nået uddannelsens mål, kan der eventuelt udstedes et deltagerbevis.

I forbindelse med certifikatuddannelser kan der være særlige krav til bedømmelse.

Enkeltfag i FKB bedømmes i henhold til den uddannelsesordning, de stammer fra, og der udleveres enkeltfagsbevis.

Ved tilsyn skal uddannelsesinstitutionen kunne redegøre for grundlaget for bedømmelse af konkrete kursister på en arbejdsmarkedsuddannelse. Det kan for eksempel være praktisk udførelse af opgaver, skriftlige opgavebesvarelser, projektopgaver eller andet.

Evaluering og kvalitetssikring - afrapportering til viskvalitet

Arbejdsmarkedsuddannelser tilrettelægges af den enkelte uddannelsesinstitution inden for meget frie rammer. Det er derfor afgørende, at der nøje følges op på, hvordan kursisterne oplever kursernes kvalitet. Denne opfølgning foregår via indberetningssystemet Viskvalitet, hvor kursister og virksomheder svarer på konkrete spørgsmål om den oplevede målopfyldelse.

Viskvalitet skal anvendes af alle udbydere til indberetning af kursisters kvalitetsvurdering, og det forventes, at systemet bruges til løbende ledelsesinformation og kvalitetsovervågning hos den godkendte institution, ligesom den godkendte institution er forpligtet til at synliggøre resultaterne fra Viskvalitet på institutionens hjemmeside.

Efteruddannelsesudvalgene følger løbende med i kursisternes og deres virksomheders tilbagemelding om den oplevede kvalitet.

Oplysninger om den oplevede kvalitet indgår i Undervisningsministeriets tilsyn med området.

Aktivitets- og tilskudsindberetning til Undervisningsministeriet

Fra 2010 vil der udelukkende blive udbetalt tilskud fra Undervisningsministeriet for gennemført aktivitet til den uddannelsesinstitution, der er godkendt til udbud. Derfor skal afregning af eventuelle udlægninger og udliciteringer skal ske ved intern afregning mellem de involverede parter. Dette er endnu et element i præciseringen af, at ansvaret for udbuddet påhviler den institution, som har godkendelsen.

Tilskudsindberetning af arbejdsmarkedsuddannelse forudsætter revisionspåtegning, og retningslinjerne herfor fremgår af IEU-instruksen ([link](#)). Indberetningerne danner grundlag for udbetaling af taxameter-tilskud til uddannelsesinstitutionerne, og indberetningerne overføres til forskellige databaser i easy, som danner grundlag for indberetninger til Danmarks statistik.

Samlet oversigt over hvem der kan varetage de konkrete opgaver i forbindelse med administration og gennemførelse af konkrete AMU-forløb.

Som det fremgår af kapitel 3 er en række af de konkrete opgaver i forbindelse med administration og gennemførelse af konkrete AMU forløb forbeholdt de godkendte uddannelsesinstitutioner. I nedenstående oversigt er det specificeret hvilken arbejdsdeling, der som udgangspunkt er mulig i forbindelse med udlægning og udlicitering. Listen følger rækkefølgen i den indledende figur til dette kapitel.

Generelt gælder:

En uddannelsesinstitution, der er godkendt til at udbyde AMU kan **udlægge** til en anden institution, der er godkendt til AMU, eller til en anden institution for erhvervsrettet uddannelse. Udlægning forudsætter en skriftlig aftale om, hvem der modtager udlægning, om udlægningen omfatter hele eller dele af en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i en FKB, og hvilken tidsperiode udlægningen omfatter.

En uddannelsesinstitution, der er godkendt til at udbyde AMU, kan **udlicitere** til en privat virksomhed. Udlicitering forudsætter en skriftlig aftale om, hvem der modtager udlicitering, hvilke dele af en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i en FKB, og hvilken tidsperiode udliciteringen omfatter.

Kernemål kan udlægges og udliciteres inden for eget geografiske dækningsområde, mens arbejdsmarkedsuddannelser, der ikke er kernemål, og enkeltfag optaget i FKB kan udlægges og udliciteres inden for egen hjemstedsregion.

En uddannelsesinstitution eller en privat virksomhed, der har modtaget arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag i FKB som udlægning eller udlicitering, kan ikke udlægge eller udlicitere dem til andre institutioner eller private virksomheder.

Alle aftaler om udlægning og udlicitering skal offentliggøres på hjemmesiden både på den institution, der udlægges/udliciteres og den institution/virksomhed, der modtager udlægning/udlicitering. Den institution, der udlægges/udliciteres, har ansvaret for, at offentliggørelsen sker både på egen hjemmeside og på den institution, der modtager udlægning/udlicitering.

Oversigt over opgaver i forbindelse med AMU, der kan udlægges eller udliciteres

	Kan udlægges	Kan udliciteres
Markedsføring		
Overordnet ansvar for markedsføring, herunder annoncering på den godkendte institutions hjemmeside	Nej	Nej
Markedsføringsinitiativer i forbindelse med konkrete arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB	Ja – med stikprøvekontrol eller forhåndsgodkendelse af markedsføringsinitiativer	Ja- med stikprøvekontrol eller forhåndsgodkendelse af markedsføringsinitiativer
Optag, fastsættelse og opkrævning af deltagerbetaling		
Visitere og optage kursister	Ja	Nej
Oprette og administrere uddannelser og kursister i EASY-A	Ja	Nej
Indberette aktivitet	Ja	Nej
Modtage taxametertilskud fra UVM	Nej	Nej
Opkræve deltagerbetaling	Ja	Nej
Fastlægge og opkræve eventuelt tillægspris for særlige afholdelsesformer	Ja	Nej
Aftale med virksomhed om tillægspris for gennemførelse med færre kursister end minimumsantal og opkræve tillægsprisen	Ja	Nej
Fastlæggelse og opkrævning af eventuelt afmeldegebyr	Ja	Nej
Sagsbehandling af kost og logi og attestere VEU-godtgørelse og befordringstilskud	Ja	Nej
Afholdelse og tilrettelæggelse		
Overordnet ansvar for at kursisterne opnår kompetencerne i de handlingsorienterede målformuleringer	Nej	Nej
Screening af basale færdigheder	Ja	Nej
IKV	Ja, i tilknytning til udlagte arbejdsmarkedsuddannelse og enkeltfag	Nej
Tilrettelægge og afholde undervisning	Ja	Ja
Bedømmelse	Ja	Ja
Anvende afholdelsesformer som virksomhedsforlagt undervisning og fjernundervisning	Ja	Ja
Udstedelse af uddannelsesbevis		
Udstede uddannelsesbevis	Ja	Nej
Evaluerings og kvalitetssikring		
Overordnet ansvar for kvalitet	Nej	Nej
Inddatere i viskvalitet	Ja	Nej
Indberette viskvalitet på hjemmeside og til UVM	Nej	Nej

Tjekliste til den godkendte uddannelsesinstitutionens tilsyn med udlagt undervisning

	Skriftlig aftale inden udlægning	Stikprøvevis kvalitetskontrol
Hvilke uddannelser indgår i udlægningen, kursusnr. og titel	Skal fremgå	
Mulighed for tilstedeværelses, virksomhedsforlagt eller fjernundervisning	Skal fremgå konkret	
Markedsføring, herunder målgruppe og geografisk dækningsområde		Godkendes efter stikprøver
Annoncering på ug.dk og institutionens hjemmeside		Godkendes efter stikprøver
Opkrævning af deltagerbetaling, tillægspris til normprisen, samt tillægspris og afmeldegebyr	Skal fremgå, hvis det indgår i aftalen	
Visitation og optag af kursister, herunder holddannelse		Tjekkes stikprøvevis
Sagsbehandling for kost og logi, Veu-godtgørelse og befordingstilskud	Skal fremgå, hvis det indgår i aftalen	Tjekkes stikprøvevis
Lokaler og udstyr	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis
Lærernes faglige og pædagogiske kompetencer	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis
Undervisningsmaterialer, herunder beskrivelse af uddannelsens handlingsorienterede målformulering, opgaver og projekter, virksomhedscases m.v., herunder grundlaget for lærernes bedømmelse af kursisterne	Aftale om opbevaring skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis
Mødeprotokol og indberetning af aktivitet	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis
Forløbsbeskrivelse	Aftales konkret	Tjekkes stikprøvevis
Udskrivning af uddannelsesbeviser		Tjekkes stikprøvevis
Inddatering i viskvalitet	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis
Screening af basale færdigheder	Omfang skal fremgå	
IKV	Omfang skal fremgå	

Tjekliste til den godkendte institutions tilsyn med udliciteret undervisning

	Skriftlig aftale inden udlægning	Godkendes løbende	Stikprøvevis kvalitetskontrol
Hvilke uddannelser indgår i udliciteringen, kursusnr. og titel	Skal fremgå		
Tilstedeværelses, virksomhedsforlagt eller fjernundervisning	Skal fremgå		
Markedsføring, herunder målgruppe og geografisk dækningsområde		Godkendes inden udsendelse	Stikprøvevis kvalitetskontrol
Annoncering på virksomhedens hjemmeside		Godkendes løbende	
Lokaler og udstyr	Skal fremgå		Tjekkes stikprøvevis
Lærernes faglige og pædagogiske kompetencer, og at lærerne er ansat på virksomheden	Skal fremgå		Tjekkes stikprøvevis
Undervisningsmaterialer, herunder beskrivelse af uddannelsens handlingsorienterede målformulering, opgaver og projekter, virksomhedscases m.v.; herunder grundlaget for lærernes bedømmelse af kursisterne	Aftale om opbevaring skal fremgå		Tjekkes stikprøvevis
Mødeprotokol	Skal fremgå	Fremsendes efter hvert kursus	
Forløbsbeskrivelse	Aftales konkret		Tjekkes stikprøvevis

Kapitel 5. Oversigt over lovgrundlaget

Arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) reguleres af to love i samspil: Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.¹⁶ og Lov om åben uddannelse¹⁷:

- Lov om arbejdsmarkedsuddannelser regulerer AMU's formål, indhold, programmer, råd og udvalg og tilskud til kost og logi
- Lov om åben uddannelse regulerer betingelserne for at uddannelsesinstitutionerne kan få tilskud til gennemført AMU-aktivitet, herunder gennemførte enkeltfag tilkøbet FKB.
- Finansloven (§ 20 konto 72) fastsætter AMU's økonomiske rammebetingelser, herunder takster og deltagerbetaling.

Love og regler findes på databasen Retsinformation. Her kan uddannelsesinstitutionerne holde sig orienteret om eventuelle ændringer i love og/eller bekendtgørelser. Det er de til enhver tid gældende bestemmelser, der fastsætter den nærmere regulering.

Undervisningsministeriets regler i Retsinformation nås via ministeriets hjemmeside www.uvm.dk. Finansloven findes lettest på Finansministeriets hjemmeside www.fm.dk.

Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

Siden Folketinget vedtog lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. 10. juni 2003, er den ændret flere gange. Hovedparten af ændringerne er samlet i lovebekendtgørelse nr. 190 af 18. marts 2008. Senere ændringer fremgår af Retsinformation. Heraf skal især fremhæves lov nr. 1100 af 30. november 2009 om etablering af VEU-centre og centerråd m.v. og lov nr. 1525 af 27. december 2009 om digital tilmelding og framelding og om adgang til AMU m.v.

Loven giver på forskellige punkter ministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler. Sådanne regler fremgår af bekendtgørelser og vejledninger, som findes i Retsinformation.

I forbindelse med udvikling, godkendelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser er følgende bekendtgørelser og vejledninger særlig centrale:

- Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser
- Bekendtgørelse nr. 806 af 29. juni 2007 om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser. Ændringerne drejer sig om: individuel kompetencevurdering, vurdering af basale færdigheder, undervisningssprog, markedsføring m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1545 af 27. december 2009 om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser.

¹⁶ Lovbekendtgørelse nr. 190 af 18. marts 2008, bekendtgørelse af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. med senere ændringer

¹⁷ Lovbekendtgørelse nr. 939 af 22. september 2008, bekendtgørelse af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. med senere ændringer

Ændringerne drejer sig om: adgang til arbejdsmarkedsuddannelser og individuel kompetencevurdering m.v.

- Bekendtgørelse nr. 45 af 15. januar 2010 om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser. Ændringerne drejer sig om lærerkvalifikationer.
- Vejledning nr. 9216 af 29. april 2004 til AMU's program for flygtninge og indvandrere.

Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

Siden Folketinget vedtog lov om åben uddannelse m.v. 30. juni 1993, er den ændret flere gange. Ændringerne er samlet i lovbekendtgørelse nr. 952 af 2. oktober 2009. Senere ændringer vil fremgå af Retsinformation. Heraf skal især fremhæves lov nr. 1525 af 27. december 2009 om digital tilmelding og framelding og om adgang til AMU m.v.

Loven giver på forskellige punkter ministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler. Sådanne regler fremgår af bekendtgørelser og vejledninger, som findes i Retsinformation.

I forbindelse med udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af AMU og enkeltfag tilkøbet FKB er følgende bekendtgørelser særlig centrale:

- Bekendtgørelse nr. 1543 af 27. december 2009 om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.
- Bekendtgørelse nr. nr. 19 af 16. januar 2009 om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse i 2009 som ændret ved bekendtgørelse nr. 1231 af 11. december 2009 om ændring af bekendtgørelse om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.
- Bekendtgørelse nr. 551 af 19. juni 2009 om indberetning til uddannelsesguiden.dk

Lov om åben uddannelse har et dobbelt sigte. Dels regulerer den formål, mål og rammer for åben uddannelse på alle uddannelsesniveauer. Dels regulerer den tilskudsbetingelserne for uddannelsesinstitutionernes udbud af arbejdsmarkedsuddannelser. *Som tommelfingerregel gælder, at lov og bekendtgørelse om åben uddannelse kun omfatter AMU, når AMU er nævnt i den pågældende paragraf.*

Deltagervilkår/VEU-godtgørelse mv.

Kursister i AMU og enkeltfag tilkøbet FKB kan søge om VEU-godtgørelse, befordringsgodtgørelse samt tilskud til kost- og logi.

Reglerne for VEU- godtgørelse og befordringsgodtgørelse administreres af A-kasserne for de forsikrede ledige og af Styrelsen for Statens uddannelsesstøtte for de ikke forsikrede.

Reglerne for tilskud til kost og logi administreres af Kontor for arbejdsmarkedsuddannelser.